

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Nu se poate face „împăcare“!

Trebue să mărturisim sincer, că de-o săptămână încoace ni s'a ușurat povara de pe inimă, care apăsa ca o peatră de moară în urma stărilor nelămurite. Comitetul național, în ședința dela 17 Februarie n., a adus hotărîrea publicată și de noi în numărul trecut, prin care se face cunoscut lumii românești, că: consfăturile purtate între cărmuitorii statului și conducătorii poporului român n'au dus la nici o înțelegere.

Asta s'a întâmplat nu fiindcă doar Români ar fi cerut ceva peste putință de împlinit din partea cărmuitorilor maghiari. Nu! Cauza neizbutirii unei înțelegeri sunt cărmuitorii de azi ai politicei maghiare, în frunte cu contele Tisa.

Aceștia, siliți de împrejurări, și văzând că timpurile pentru maghiarizare se fac tot mai grele, au cugetat să încerce cu oarecare momeli, cu vorbe dulci și ceva sfîrmituri, pe cari să le arunce conducătorilor poporului român, fiindcă, de, — mai știi? — poate prin asta vor izbuti a le mai astupa gura la vre-unii din ei. Apoi ceva mărunțșuri — chipu drepturi, ce azi ți-le dă, ca mâne să ți-le îee iar înapoi — nu e chiar greu de tot a arunca și 'n ochii poporului. Prin așa ceva s'ar produce, în sânul Românilor zăpăceala dorită de cei dela putere.

Starea faptelor a dovedit însă contrarul. **Vorbele dulci ale lui Tisa n'au prins și nu vor prinde nici în viitor.** Conducătorii nostri i-au spus prim-ministrului, că da, noi Români dorim din toată inima o înțelegere cu poporul maghiar, dar **acea înțelegere să se facă în mod cinstit și cuviincios pentru un popor de trei și jumătate milioane de cetățeni. Să ni se dea drepturi, iar nu sfîrmituri** învăluite în vorbe dulci!

Astfel este de a se înțelege hotărîrea adusă din partea comitetului nostru național. E drept, că hotărîrea este ținută într'un ton fin și liniștit. Asta nu înseamnă însă, că la compunerea acelei hotărîri ar fi contribuit oameni puțin energici, ci ne dovedește, că comitetul a voit să țină seamă de unele vederi mai înalte. Aici e de observat, că:

1. Azi aproape toată lumea politică din țările europene își îndreaptă privirea spre neamul românesc, atât din regatul român cât și din monarhia austro-ungară.

2. Asupritorii nostri de azi ne învinuiesc pe nedreptul de multe ori, că noi, Români din Ungaria, avem gânduri iredentiste (adecă vrem să ne lipim de România), din

care cauză nici nu vrem pace și ne arătam tot nemulțumiți cu orice în Ungaria.

Că azi asupra neamului românesc sunt îndreptate privirile Europei întregi — e drept. Dar e absolut neadevăr, că noi ne-am uitat tot spre România. Din contră, patria noastră, a celor trei și jumătate milioane de Români, e Transilvania și Ungaria. Aici ne-am născut noi din moși-strămoși, pământul acestei țări l-am apărut cu sângele nostru de aproape două mii de ani. Prin urmare, ne simțim legați de acest pământ al nostru, unde însă, **vrem să trăim și mai departe numai ca Români**, dupăcum am trăit și până acum. Iar cine zice, că acesta e iredentism, acela sau nu știe ce vorbește, sau e stăpânit de ură și dușmănie neîmpăcată față de noi.

Dacă nu vrem să ne maghiarizăm, — pentru un om cu scaun la cap nu poate însemna, că suntem iredentiști. Azi toată lumea cuminte recunoaște, că Români din Ungaria sunt vrednici de o soarte mai bună. De aceea, binevoitorii monarhiei noastre au îndemnat guvernul ungar să o mai slăbească cu asuprirea contra Românilor. Iar Tisa a ascultat și a început consfătuiri cu Români. Dar deocamdată n'a făcut nimic, decât a spus niște vorbe dulci unora și-a zămbit altora. Cu așa ceva nu se poate însă ajunge la înțelegere între Români și Maghiari.

Conducătorii poporului român, la rândul lor, au dovedit din destul, că noi dorim pace și liniște în țara aceasta. Dar apoi aceea să și fie o pace cum se cade, să fim egal îndreptățiți ca orișicare altă naționalitate din patrie, altcum mai bine preferim lupta și de-acum înainte. Nu putem suferi, ca națiunea română să fie privită ca nație de-a doua mână, nu mai putem suferi favorizarea unei națiuni în paguba alteia, ci pretindem o adevărată egală îndreptățire pentru toți cetățenii acestei patrii. Dacă nu se va întâmpla aceasta, atunci în țara noastră n'o să fie pace nici odată.

În acest fel e de a se înțelege hotărîrea comitetului nostru național; în acest fel judecă azi toată suflarea românească. Acum s'a făcut lumină, iar în viitorul apropiat se va face și mai multă.

Comitetul național în curând va scoate într'o broșură toate documentele cu privire la consfăturile de pace. Din acele documente se va putea vedea și mai lămurit, cum a fost ținuta partidului nostru în decursul consfăturilor.

Să fim deci în așteptarea acestor documente, cari vor avea chemarea să orienteze nu numai pe poporul român, ci și străinătatea, asupra celorce se petrec în țara

noastră, care pe noi Români atât de mașter ne tractează.

Și fiindcă comunicatele comitetului național sunt astfel de documente, pe cari le urmărește și străinătatea, — înțelegem ca ele să fie ținute într'o limbă mai fină, mai diplomatică, mai cu considerare la una sau alta. Ca de pildă hotărîrea adusă în zilele trecute.

În acelaș timp ne așteptăm însă din partea comitetului la o ținută resolută și energică, la desfășurarea unui nou plan de luptă legală, care **trebuie să ne ducă la izbândă**, fiindcă noi nu luptăm să asuprim pe nimenea, ci **ca să ne apărăm și cucerim drepturile noastre**, pe cari asupritorii de azi nu vreau să ni-le recunoască. Aceștia trebuie să li-se dovedească, că un popor de milioane nu se va putea nici odată împăca cu sfîrmituri și vorbe dulci, fie acelea venite dela Tisa sau oricare alt corifeu maghiar.

Neamul românesc se va liniști numai atunci, când va vedea în viața de toate zilele, că el e egal îndreptățit. Nu vrem să mai suferim, ca la un Român să se uite peste umăr câte adunături toate, numai din cauză, că el e Român. Decât o viață tot în năcazuri și umilire, mai bine preferim cea mai îndârjită luptă legală. Astfel cugetă azi masele poporului nostru. O spunem, ca să se știe, că nu stăm nepăsători, ci așteptăm glasul de chemare!

Tisa și „împăcarea“.

O vorbire în dietă asupra consfăturilor de pace.

Se adeverește vorba Românilor:

Uite popa, nu e popa!

Mărunțșuri, sfîrmituri, vorbe dulci, și încolo nimic!

Un popor de milioane nu se poate odată cu capul mulțumii cu așa ceva!

Mercuri, în săptămâna trecută, comitetul partidului național a trimis prim-ministrului Tisa hotărîrea luată în cauza consfăturilor pentru ajungerea unei înțelegeri între cetățenii Maghiari și Români din această țară.

Tisa a fost vestit deja de mai înainte, că îndată ce va avea hotărîrea comitetului, el (adecă Tisa) va pune la cale pe un deputat, care să-l întrebe în dietă asupra acestor consfătuiri. Prin aceasta i-se dă apoi prilej a răspunde publice în cauza tratativelor dintre guvern și comitetul național român.

Aceasta s'a și întâmplat. În ședința de Vineri (20 Februarie n.) deputatul **Bujanovici** a întrebat pe Tisa asupra consfăturilor cu Români, rugându-l ca să dea

unele deslușiri asupra consfătuirilor și a cuprinsului lor.

Prim-ministrul Tisa s'a sculat numai decât și a ținut o vorbire lungă, tare lungă. A spus o sumedenie de vorbe, sucite și răsucite, din care nu putem culege mai mult, decât, că: **Tisa recunoaște în Ungaria existența naționalităților, îndeosebi a națiunii române.** Lucrul acesta până acum nu voia să-l recunoască nici un politician maghiar. Prin urmare vedem unele semne, cari arată că Maghiarii stau pe gânduri, ca să mai slăbească cu nedreptățile față de celelalte naționalități din țară. Ba Românilor le recunoaște și dreptul de-a se organiza într'un partid românesc.

Recunoașterea acestor lucruri din partea lui Tisa nu însemnează însă, că nouă ni s'a dat ceva drepturi, că ni s'a ușurat soarta. Doar Românii, Sârbii, Slovaci etc. sunt azi în țară și trăiesc, ori îi place lui Tisa ori nu! Tot așa și cu partidul nostru național: acela s'a înființat de zeci de ani, a trăit și va trăi cât timp vor fi Români pe acest pământ, ori vrea, ori nu vrea Tisa și ceata lui!

Cât pentru o îmbunătățire a sortii noastre a spus tare puțin Tisa. Ceeace a zis el, că vrea să facă pentru Români, sunt curate sfirmituri de-ale bogatului pe seama săracului. Iar cu așa ceva nu se va putea ajunge la o înțelegere nici odată.

A promis între altele, că va lua măsuri ca și acele școale românești, cari se află în comune unde sunt școale de stat, să primească ajutor de stat. (Așa vr'o câteva sfirmituri e ușor a da, că tot de pe pielea noastră le scoate cu darea *Red.*). Peste vreme se va învoi, ca școlile românești închise să poată fi din nou deschise (bine înțeles, dacă Românii și-le vor susține din al lor! *Red.*).

Cu privire la administrație Românii au cerut, că în ținuturile locuite de noi să fie puși în posturi slujbași români, cari știu limba noastră și ne cunosc. — Tisa însă nici pomeneală nu vrea să știe de așa ceva, ci a promis numai, că va ține seamă ca în ținuturile românești slujbașii străini să cunoască și limba română. Alte drepturi de limbă, ce-a mai promis Tisa în administrație, sunt de și mai puțină însemnătate.

A mai spus apoi Tisa, că e aplicat a discuta asupra completării **gimnaziul din Brad** dela 4 la 8 clase. Dorința lui ar fi însă, ca în aceste clase limba de propunere să fie cea maghiară (!!!? *Red.*). Dacă Românii țin tare la limba română, atunci se va învoi și la aceasta. La gimnaziul din **Beiuș** nu se învoiește, ca să se introducă limba română în clasele 5—8. Asupra unui **nou gimnaziu românesc**, guvernul se va învoi numai dacă se va convinge (!!!? *Red.*) că ar fi de lipsă o astfel de școală în partea locului.

La **episcopia greco-catolică maghiară** dela Hodorog recunoaște Tisa, că au fost alipite pe nedreptul unele comune românești. De aceea crede, că aceste comune trebuiesc din nou încorporate episcopilor române. Sunt cu totul 8—12 mii suflete. (Altcum episcopia păgână rămâne în ființă. *Red.*). Asupra **legii de naționalități** a zis Tisa: Noi nu putem pune în vigoare hotărârile acelei legi, fără a ne omorî (adecă Maghiarii s'ar omorî ei pe ei). Apoi a continuat: legea aceasta a fost făcută pentru frați și nu pentru dușmani (Poftim cum ne prezentă pe noi de dușmani ai țării, pe care o apărăm cu sânge și susținem cu dări. *Red.*).

Cu toate acestea, cătră sfârșitul vorbirii Tisa a spus: Eu sunt de părere, că ne-am apropiat mult la olaltă! (Ei, cine mai poate zice, că Tisa n'a spus tot vorbe dulci, sucite și răsucite? *Red.*).

Dar nu mai zicem nimic, decât că din 50 de puncte ale Românilor, Tisa a recunoscut numai 11, iar 39 nu. Mai departe lăsăm să urmeze și părerea unui profesor maghiar asupra consfătuirilor.

Calea păcii naționalităților

A trecut o săptămână de când s'au încheiat tratativele româno-maghiare. Toată lumea era încordată înainte de hotărîrea comitetului nostru național și deci nu-i mirare, dacă o cauză așa de însemnată și după hotărîrea comitetului național e la ordinea zilei.

Se vorbește și se scrie foarte mult și acum despre încercările de înțelegere și spre mângăierea noastră toată suflarea românească a luat cu bucurie la cunoștință hotărîrea comitetului național. Pentruca să se vadă, că într'adevăr între împrejurările de azi și niciodată alătura cu capul nu putem primi o pace rușinoasă, în cele următoare vom arăta părerea unui scriitor maghiar, a dlui profesor universitar **Oscar Iaszi**, care a scris mult despre poporul nostru.

În 22 Februarie a. c. a scris în ziarul maghiar „**Vilag**“ despre calea păcii naționalităților și a spus cam următoarele:

Chestia de naționalitate trebuie aranjată în vremea cea mai scurtă. O pace cinstită cu naționalitățile înseamnă pentru statul maghiar o cucerire din nou a Ungariei. Nu-i destul să spui două-trei vorbe frumoase despre dreptate și iubirea de oameni, ca să poți înfăptui o înțelegere omenească. Chiar și pactul cel mai cuminte încheiat e zadarnic și mai presus de toate **nici o lege înțeleaptă nu ajunge.** Căci doară am avut noi cetățenii statului ungar o lege de naționalități foarte omenească, cinstită și înțeleaptă și anume articolul de lege 44 din 1868, dar n'a ținut nime seamă de legea aceasta și nu se ține seamă de ea nici în ziua de azi. Nu numai că această lege a fost dată uitării, ci conducătorii țării au adus legi nouă și ordinațiuni nouă împotriva ei. Astfel acea lege de naționalități a rămas numai pe hârtie.

Lumea politică maghiară a făcut totul ca să nimicească acea lege. Căci mai târziu s'au adus legi peste legi, cari servesc numai scopul maghiarizării. Astfel e de sine înțeles, că nici legile nu pot ajuta unui stat, dacă urmăresc astfel de scopuri.

Dar chiar să nu fi adus mai târziu legi de maghiarizare, aceea lege, adecă legea din 1868 a naționalităților tot nu putea să îndepărteze nemulțumirile, căci în viața de stat lucrurile s'au petrecut contrar legii. Deja pe timpul când s'a adus acea lege numai clasele nemeșesti au pus mâna pe frânele țării. După ștergerea iobăgiei s'a început o nouă viață economică, dar trebuie să se știe, că domniile cari mai de mult trăiau în trândăvie, nu se puteau împacă ușor cu această schimbare. Mulți de aceștia au scăpat, dar tatăl ministrului-președinte de acum, Coloman Tisa, i-a ocrotit și i-a băgat în toate slujbele țării, așa că nici poveste să mai rămână vr-o slujbă și pe seama altuia. Chiar și în ziua de astăzi posturile cele mai bine plătite sunt pe mâna aristocraților unguri.

Făță de limba și legea străină, de când s'a adus acea lege, adecă legea din 1868 a naționalităților, s'a nutrit numai ură și

dujmănie, iar foile și ziarele au făcut larmă de prăvălie pe tema limbii și legii străine.

De aceea, — spune dl Iaszi, — că e stearpă și nu aduce nici un rezultat acea lege, care nu se sprijinește pe puteri adevărate. Iar puterile adevărate le poate aduce la vieată numai votul universal, care să pătrundă parlamentul, administrația și justiția țării pe de-a'ntregul. Cere deci, ca ziaristica, adecă foile maghiare să vestească mijloacele acestea, prin cari să poate ajunge la o liniștire a naționalităților. **Foile ungurești să nu mai ațâțe contra culturii și limbii străine**, căci aceasta e ca și când ai învenina o fântână. Mai bine să înțeleagă, că limba pentru straturile mari ale poporului e ca dreptul, ca pânea de toate zilele, și ca un bun care prin urmare trebuie respectat.

Se miră dl Iaszi, că pe deoparte s'a recunoscut lipsa de-a învăța funcționarii și limba naționalităților, iar pe de altă parte nici nu vreau conducătorii să aducă legi. Așa bunăoară în anul 1908 s'a adus o lege despre schimbarea afacerilor privitoare la igiena publică. Acea lege pretinde, ca dacă cineva e ales de medic orășenesc ori comunal într'un loc, unde locuitorii vorbesc o limbă pe care el nu o cunoaște, atunci acel medic e dator s'o învețe într'un timp anumit, căci numai așa își poate face datoria. Deci medicul e dator să învețe limba poporului, căci așa cere interesul poporului. Dar poporul nu numai în legătură cu sănătatea are interese mari, legate și de limbă, ci și în legătură cu viața școlară, cu administrația și cu acele organe, cari sunt apărătoarele dreptății. Și cu toate acestea conducătorii țării nu voiesc să recunoască aceste lucruri, ca și când statul nu ar avea de unde să sprijinească interesele de limbă și cultură ale naționalităților. Statul ar putea ajutama în felul acesta naționalitățile, dacă ar înceta să mai fie funcționari atotputernici pe la administrație și ar scădea numărul celor care nu știu scrie și ceti. Cultivarea tot mai bună a pământului, negoțul înfloritor și sprijinirea meșteșugurilor ar da o altă înfățișare lucrurilor. În felul acesta apoi ar fi cu puțință să se facă adevărată înțelegere între naționalități.

Vedem din toate aceste păreri, că nu din vina naționalităților e așa de grea chestia împăcării naționalităților. Și când ne gândim că un străin spune aceste lucruri, ce să mai zicem noi? Pentru noi rămâne să însemnăm în cartea învățăturilor noastre, că o pace adevărată nu vine cu una cu două; o pace cinstită când ni-se îmbie, de sigur în toate privințele se arată, că e dată din inimă și nu ca încercările de ierialaltăieri. Iar pe viitor de sigur va fi bine să se țină seamă și de neajunsurile ce le-am îndurat noi Românii prin pedepse în bani până la sute de mii de coroane și până la sute de ani închisoare. Căci altcum ni-se va arunca în față, că am suferit pedepse meritate. C.

După consfătuirile de pace.

Dela publicarea hotărîrii comitetului național încoace, conducătorii nostri nu s'au mai prea exprimat mult asupra stărilor noastre. Se înțelege de sine, că la desbaterea în dietă asupra vorbirii lui Tisa vor lua parte și vor vorbi toți deputații nostri. De asemenea în scurt timp o se apară cartea cu toate documentele asupra consfătuirilor. Niște declarații interesante a făcut însă în zilele acestea dl **Octavian Goga**. În cele următoare reproducem și noi

Părerile dlui Goga.

Organul oficios al partidului național, „Românul” dela Arad, publică în Nr. 32 (dela 22 Februarie n.) o convorbire, pe care a avut-o în Budapesta un colaborator al susnumitului ziar cu dl Octavian Goga. Având în vedere, că dl Goga a făcut parte din comisia de zece și e membru de frunte în comitetul național, cum și aceea că dominașia face parte din generația tinăra a fruntașilor români, — dăm mai în jos părerile dlui Goga asupra consfătuirilor de pace:

Care-i după D-Voastră cauza adevărată a neizbutirii consfătuirilor de pace?

— Causa adevărată trebuie căutată în fundamentul, care formează baza de guvernare a acestui stat dela înfăptuirea dualismului și până astăzi (adecă dela 1867 încoace). Gândurile acestei politici călăuzește și judecata contelui Tisa: ideia statului național maghiar. Din ce am vorbit noi despre lipsa de a ni se asigura o viață națională în marginile acestui stat, — din ce contele Tisa ne spuneă părerile sale, cari tradau în orice moment gândul scrintit cu contopirea noastră în sinul poporului maghiar. În acest chip între cele două tabere se desfășură prăpastia.

Credeți o „împăcare” cu puțință în timpul apropiat?

— Nu cred în înfăptuirea apropiată a unei asemenea împăcări. Pacea este o stare sufletească, care atârnă dela o mulțime de împrejurări; o hotărâsc îndemnurile cari mijesc în sufletul poporului. Vorbesc vii și morții. Glasul morților noștri de o mie de ani. Dumneata știi ce spune. De aceea cuvântul *pace* mi s'a părut dela început un cuvânt sec și nepotrivit, pe care bucuros l'aș fi scos din coloanele gazetelor noastre. Se schimbă însă lucrul, dacă vorbim de un acord (pact), care s'ar încheia între partidul nostru și conducătorii de acum ai guvernului maghiar. El s'ar putea înfăptui de sila unor împrejurări politice. Pe urma consfătuirilor cu contele Tisa, **profețiile mele pentru viitor sunt cele mai neîncrezătoare și eu personal am scos din gândurile mele politice puțință oricărei împăcări.**

Poate fi vorba de o îndulcire a politicii partidului național față de guvern?

— Stările noastre de împotrivire istorică nu s'au schimbat cătuși de puțin. Guvernul contelui Tisa urmează linia dreaptă a gândului lor vechiu, care călăuzește pe orice guvern de zeci de ani contra noastră: **maghiarizarea.** Nu poate fi vorba deci de **nici o îndulcire a politicii noastre, ci numai de o împotrivire mai răspicată, de o îndârjire care va crește*)** în măsura persecuțiilor noastre, atât de nepotrivite în urma întâmplărilor din lumea mare, cari pun într'o lumină nouă chemarea istorică a neamului românesc.

Care e datoria partidului național după neisbutirea consfătuirilor?

— Propaganda pentru programul său politic. Această propagandă nici odată nu mi s'a părut mai potrivită, decât acum, când se lămurește în mod hotărât, că neizbutirea consfătuirilor de pace a urmat nu doară fiindcă partidul nostru ar fi cerut lucruri absolut peste puțință de împlinit, — ci în urma ținutei jignitoare a guvernului. Acesta e lipsit de bunăvoința de-a împlini cele mai puține cereri, cari pot forma programul politic al celui mai moderat român cinstit.

Care e părerea tinerimei, pe care o reprezentați, în chestiunea „împăcării”?

— Mă măgulește credința Dumitale, că aș fi reprezentantul ideilor cari frământă generația mai nouă a fruntașilor noștri. Nu știu întrucât gândurile mele au găsit răsunet în sufletul acestor tineri. Atâta însă pot să-ți spun, că toate **schimbările înspre bine în lupta din viitor eu le aștept dela o ținută de nouă îndrăzneală și nouă mândrie, pe care o ar trezi o frământare culturală superioară celei din trecut.** Pe aici, pe colo se resimt începuturile unei asemenea schimbări, din cari aș dori mult să se închege cât mai curând o stare sufletească generală.

E de dorit ca consfătuirile să se înceapă din nou?

— Mi-ar părea rău, dacă pe urma acestor convorbiri s'ar lăși la noi părerea, că viitorul nostru politic atârnă de oarecari învoieli, ce s'ar putea încheia, la un mo-

*) Da, da, această îndârjire va crește mereu, numai atotputerniciei *de azi* să urmeze mai departe cu asupririle contra noastră. Dovezi despre creșterea acestei îndârjiri avem în diferite scrisori, ce le primim nu numai de aici, ci și dela frații din America. În numărul trecut am publicat unele părți din niște scrisori primite dela frații noștri înstrăinați.
Redacția „Foi Pop”.

ment dat, cu vre-un guvern maghiar. Sunt de părerea, că viitorul nostru nu poate fi croit decât în urma închegării noastre din lăuntru și prin propria noastră vrednicie.

Credeți, că starea din afară a contribuit la începerea consfătuirilor și întrucât neizbutirea lor se va resimți în legăturile din afară ale monarhiei?

— Stau deoparte de oamenii diplomați (ministri etc.), iar gândurile mele sunt călăuzite numai de judecata mea personală. Sunt însă de părere, că începerea consfătuirilor s'a făcut în urma însemnătății ce revine (are) neamului românesc, în urma întâmplărilor cunoscute din trecutul apropiat. Astăzi mai mult ca oricând trebuie să ne convingem, că chestiunea română din monarhia habsburgică nu este numai o problemă de ordin local (o cauză lăuntrică a Ungariei), ci o însemnată chestiune, care dă de gândit la toți bărbații mari de stat, ce hotărâsc în cumpăna politicii europene. Aș nesocoti cele mai simple îndemnuri de bunăcredință, dacă nu aș mărturisi convingerea pe care o am, că **neisbutirea acestor consfătuiri va produce o mare amărăciune în lumea românească din regatul român, pe care starea noastră în mod firesc sau fatal nu-l va putea lăsa nici odată nesimțitor.**

Credeți că contele Tisa va îngheba un partid moderat, apelând pentru aceasta la arhieriei noștri sau la alte persoane, ce s'ar declara de mulțumite cu concesiile lui Tisa?

— În această privință sunt cu totul liniștit. Arhieriei noștri nu pot începe nimic ceea ce ar fi contra vederilor mulțimii. Cârja lor păstorească și-ar perde însemnătatea în momentul când ar ajunge în împotrivire cu credințele politice ale partidului național. De aceea, firește, fiecare din conducătorii bisericii noastre, pătruns de acest adevăr simplu și curat, nu poate fi decât una cu hotărârile noastre. La alte persoane moderate, în aceste momente nu trebuie să ne mai gândim, pe urma lămuririlor contelui Tisa. Ar putea fi vorba cel mult de o nouă ocrotire a câtorva păpuși din ceata trădătorilor noștri, cari astăzi tânjesc în locul de vechituri a politicii ungurești. Povestea strigoiului însă și-a perdit și la noi orice putere de atragere.

Cu paloșul.

105

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei
de
Radu Rosetti.

(Urmare).

— Liniștește-te, kneghină, îi zise Anton zâmbind, nu este nici un dușman în apropiere, numai un oștean bătrân, dar încă în stare să te apere împotriva ori cui. Scoală-te, căci soarele este aproape de amiază, iată apă curată ca să te speli pe mâni și pe obraz și un pieptene ca să-ți netezești părul; grăbește căci mă duc să pun pe foc un scrob minunat, cum se mănâncă numai în țara mea. Scrobul este bun cât este cald, când s'a răcit nu mai plătește nimic, și Anton se întoarse la foc de unde strigă în curând că mâncarea este gata și masa pusă.

Ileana, când veni lângă el, găsi capacul

în care se află un scrob gros, fraged și aurit, așezat pe un șervet curat și având din partea stângă un hârzob de păstrăvi afumați, iar în cea dreaptă un cosciug de brânză.

— Poftim la masă! zise Anton, făcând Ilenei semn să se așeze pe un poclad de șea și tăindu-i o bucată de pâne, numai să ne ierți dacă nu te putem sluji în blide multe ca acasă: aice este cam ca la răsboiu.

Ileana mănăcă din toate și cu o poftă care făcea vechiului oștean cea mai vederată plăcere. Ceiace rămăsese dela dansa fu împărțit între Anton și Neculai, iar când din mâncări nu mai văzù altă urmă decât pieile și capetele păstrăvilor, Anton mai scoase din desagi, care păreau fără fund, o ploscă de lemn și un pahar de argint.

— Această ploscă, zise el, vine din fundul Litvanii, am luat-o dela un kneaz litvan pe care l-am ucis în luptă cinstită. Paharul mi-a fost dăruit de starețul unei

mănăstiri de pe Rin, căruia am avut prilejul să-i scăp viața, iar vinul din ploscă este bosioc dela Odobești. Mă prind că ai văzut mai puțin ani decât el, și umplând paharul, îl dădu fetei care, deși nedeprișă să beie vin, îl deșartă cu plăcere.

Anton, după ce-și strinse toate lucrurile frumos în desagi, zise Ilenei:

— Până la întoarcerea popei mai avem încă vr'o patru ciasuri. Te sfătuiesc să te întorci la culcuș și să te încerci să mai tragi un somn, căci iar avem să fim pe drumuri noaptea întreagă.

Fata ascultă de sfat și merse să se nădă la umbră pe cergile care-i slujise drept pat, dar în zadar se căzni s'adoarmă; somnul nu mai voi să s'apropie de ea. Toate întâmplările groaznice în mijlocul cărora trăise vreme de cinci zile și mai bine îi treceau neconținut dinaintea ochilor, ca un vis rău care apăsă asupra pieptului ei, îi luă sufletul și o țineă scaldată în niște sudori reci. Apăsarea, groaza și neliniștea dispăreau numai când își aminteă ciasurile

Atentatul dela Dobrițin.

Prin o bombă trimisă cu posta din Bucovina, s'a încercat omorirea episcopului dela Hajdudorog.

Sunt mai mulți morți și răniți, iar casele episcopiei în parte ruinate. Episcopul Mikloși a scăpat cu viața.

Martți dimineața s'a lățit ca fulgerul și 'n orașul nostru vestea, sosită din Budapesta, că în Dobrițin s'a întâmplat un atentat asupra episcopului Mikloși, care nu de mult a fost sfințit pentru noua episcopie greco-catolică maghiară. La început se povesteau tot felul de lucruri asupra atentatului: că s'ar fi pus dinamită, că au explodat țevile de gas etc. După aceea s'a constatat următoarele:

Cum s'a întâmplat explozia?

Luni, pe la 10 ore înainte de amiază, poștarul a adus un pachet de vr'o 20 de chilograme, care era adresat direct episcopului Mikloși. Pachetul avea forma unei cutioare și cu observarea, că cuprinde o valoare de 1630 coroane.

— Da, da, mi se pare că e pachetul, despre a cărui sosire a fost deja înștiințat Prea Sfinția Sa, — a zis secretarul episcopului către poștar și a luat pachetul în primire.

Intr'aceea poștarul s'a dus, iar secretarul episcopesc Dr. Slepovski începe să desfacă cutia. În acest timp se aflau în birou: Episcopul Mikloși, vicarul Iaczkovici, avocatul Dr. Csar (care tocmai venise dela judecătoria din apropiere până la episcop în cauza unor afaceri), iuristul David din cancelaria avocatului Csar și capelanul Krisko, concipist episcopesc. Intr'o odaie de-alături se mai aflau scriitorul Bihoni, servitorul Gyuro și bucătăreasa Sekeli.

Secretarul se cam năcăjiă să desfacă cutia, fiindcă n'avea clește. Intr'aceea intră servitorul și îi spune episcopului, că-l chiamă la telefon cineva din Nyiregyháza. Episcopul a plecat îndată în odaia, unde fera telefonul; acestei împrejurări este a se mulțumi, că Mikloși a scăpat cu viața. Nici nu s'a depărtat el bine și secretarul Slepovski i-a reușit a desface coperișul de pe cutie. În acelaș moment a urmat o groznică explozie (detunătură), cutremurându-se întreg edificiul. Mai mulți pereți dintre odăi s'au dărâmat, bucăți de mobile au fost

aruncate pe stradă prin ferestrele sparte. Dintre persoanele aflătoare în odaia, unde s'a desfacut pachetul, secretarul Dr. Slepovski și vicarul Iaczkovici au fost sfărâmați în bucăți. Unele bucăți singuratic din corpurile lor au fost aflate mai târziu prin pământul și zidurile ruinate. Avocatul Csar a suferit răni atât de mari, încât curând după transportarea lui la spital a murit. Dintre celelalte persoane, aflătoare prin odăile din locuința episcopului, au fost greu rănite iuristul (studentul) David, concipistul Krisko, scriitorul Bihoni, servitorul Gyuro și bucătăreasa Sekeli.

Detunătura s'a auzit până în cele mai depărtate părți ale orașului. În curând după aceea o mare mulțime de oameni s'a adunat în jurul palatului camerei industriale. (Dupăcum se știe, episcopul Mikloși s'a așezat în Dobrițin, fiindcă în orașul Hajdudorog n'a avut locuință potrivită. Aci, în Dobrițin, a închiriat o parte a palatului camerei industriale. Acest palat e o zidire nouă, care a costat mai multe sute de mii coroane, și se află lângă palatul judecătorei).

În curând după explozie au sosit la fața locului poliția și pompierii orașului, dar la început, în fața zidurilor dărâmate și a mulțimii adunate, nici nu știau de ce să se apuce. După cercetările făcute la fața locului s'a constatat în curând, că nenorocirea s'a întâmplat prin o explozie de ecrasit (o materie compusă din prav, ce se folosește în armată pentru umplerea bombelor și a obuzelor). Ecrasitul a fost pus într'un fel de mașină, care, când a fost atinsă la desfacerea pachetului, îndată a explodat.

Alte amănunte.

Asupra acestui interesant pachet se cunosc următoarele amănunte: A fost trimis pe adresa episcopului din partea unei anumite „Ana Kovaci din Cernăuți, Bucovina, colonia maghiară“ (adecă o locuitoare din Cernăuți, în partea orașului unde locuiesc Maghiarii). Intr'un loc mai era scris: Eu sunt din Nagykaroly (Careii mari), iar după aceea: Hadikfalva (Bucovina).

Cercetându-se, s'a aflat în curând, că o femeie cu numele Ana Kovaci nici nu există. O împrejurare curioasă mai este și aceea, că Sâmbăta trecută episcopul Mikloși a primit din Cernăuți o scrisoare recomandată, de următorul cuprins: „Prea

Sfințite Domnule Episcop! Subscrisa îmi permit a Vă trimite 100 coroane cu rugarea, ca această mică sumă să o folosiți după buna D-Voastră chibzuială pentru ajutarea săracilor sau pentru biserică. Totodată Vă rog, ca din prilejul celei mai de aproape slujbe a liturghiei să pomeniți numele răposaiților Ioan, Terezia și Maria. Tot acum îmi permit a Vă trimite pe postă o cutie, în care se află o piele de leopard, ce să o folosiți D-Voastră personal, precum și un feșnic aurit pentru biserică. Dumnezeu să Vă dăruiască cu o viață lungă. O cetățeană credincioasă, de origine din Careii-mari Ana Kovaci.“ Adresa a fost scrisă ungurește și tradă o scrisoare puțin frumoasă.

Lumea maghiară presupune, că pachetul a fost trimis de vr'un Român, dar mulți sunt și de părere, că poate să fie la mijloc vr'un complot rusesc contra Maghiarilor, dupăcum pare a fi și în procesul din Sighetul Marmației. Nu mai încap însă îndoială, că e vorba de un atentat politic.

Acest atentat a produs o mare ferebure în Budapesta. Ministrul-președinte a felicitat telegrafice pe episcopul Mikloși, că a scăpat cu viața de această nenorocire. Guvernul a stat de altcum în tot decursul zilei de Luni în legătură telefonică cu Debreținul. Din Budapesta și Dobrițin au plecat la Cernăuți diferiți polițiști secreți, ca să cerceteze după trimitătorul pachetului. Dar deocamdată n'au putut da de nici o urmă.

Dela sate.

Din Poiana-Sibiului.

Semne de pace!? Primum următoarele: Noi, un grup de tineri din Poiana-Sibiului am înființat nu de mult o muzică românească, căreia i-am dat numele „Doina“. Prin aceasta n'am voit doar să ne punem împotriva nimănui, ci să ne cultivăm în muzica românească. De pildă Sașii au în tot satul muzica lor, pe când noi Românii n'avem aproape de loc. Dar pentru acest lucru ne-au luat la ochi „drăguții“ noștri de jandarmi, cari ne fac mereu greutăți. Până acum am fost de două ori arătați pentru conturbare (agitare) în popor, fiindcă am cântat din instrumente „Deșteaptă-te Române“ și „Hora Sinăii“. Prima crimă am făcut-o la conferința domnilor învățători din cercul Săliștei și al Miercurii, ținută în comuna noastră, la 3 Octombrie 1913. A doua „agitație“ am făcut-o

petrecute cu Mihui, de când se trezise din somn, în peșteră și până în clipa nenorocită în care se întâlnise cu Balc. Viața ei dinainte, traiul ei liniștit la țară lângă părințele ei, îi păreau lucruri dintr'un trecut depărtat de tot. Cu atât mai apropiate i se arătau însă cele petrecute dela întâlnirea cu Balc încoace. Trupul întreg îi era cuprins de un fior de groază: nici robia la Tătari nu-i părea atât de înspăimântătoare ca aflarea ei în puterea Voievodului. Și iarăși icoana lui Mihui, trecându-i dinaintea ochilor, îi liniștea tulburarea. O, ce dulci fusese clipele petrecute cu dânsul în pădure! Sărutarea pusă pe piciorul ei o ardea ș'acuma sub ciubota cea grea care-l acoperea! Ce cântec de dragoste îi cântase! Ce fericire de a fi iubită de dânsul? Ce făcea el acuma? Și iar o apucau fiori de groază, și iar pierdea sufletul, iar era cuprinsă de sudori reci când se gândea că Mihui era închis, era poate în acea clipă supus la chinuri grozave și că ea poate nu-l va mai vedea.

Glasul lui Stoian izgoni aceste vedenii de dinaintea ochilor ei.

— Vești minunate! strigă el de departe. M'am întors repede ca să vi le dau. Tărâtimea din împrejurimile Bacăului s'o răsculat ieri dimineață când duceau pe Păunașul Codrilor la caznă și l'o scos din mâinile oamenilor domnești, măcelărindu-i pe toți. Astă noapte Părintele Isaia o pus mâna pe Cetatea Neamțului: o prins pe amândoi Crijații, dar Balc o scăpat. Un călăreț de ai Părintelui o sosit în Piatra astăzi la prânzul cel mare și, în urma poronilor aduse de dânsul, popa Gheorghe dela biserică cea mare o răsculat poporul care o ucis pe nașestnicul Dărmănescu și pe șoltuzul Șoarec, o măcelărit și o izgonit pe slujitorii domnești și o făcut pe Cremene șoltuz. Ci-că toate satele au pornit astă noapte spre Neamț, iată pentru ce am văzut noi, din culmea Bălțăteștilor, atâtea focuri, și Stoian se oprî pentru a trage suflet.

La auzul acestor vești neașteptate, An-

ton și cu Neculai își făcură cruce, unul, fiind catolic, dela stânga la dreapta, iar celalalt, drept credincios, dela dreapta la stânga. Dar pentru Ileana se deschisese porțile raiului! Din toată povestirea lui Stoian, ea auzise, ea înțelesese un singur lucru: Mihui era scăpat! În acea clipă Stoian îi părî frumos!

— De acuma, urmă acesta, nu mai avem nevoie să umblăm prin păduri, putem să ne folosim de drumul mare, căci Balc este fugar și nu mai are nici o putere ca să ne urmărească, nu mai avem pentru ce să ne ascundem. M'am gândit că nu mai este nici o trebuință ca kneghina să mai poarte straie bărbătești, cu care nu este deprinsă și am adus un negustor cu haine femeiești din care să poată alege.

Și văzând că Anton și cu Neculai se uită în spre dânsul mirați căci nu vedeau pe nimeni lângă el, Stoian urmă răzând:

— Aveți puțină răbdare. Negustorul deși mai subțirel decât mine, nu este de-

din prilejul unui ospăț, mergând ca de obicei cu nuntașii la biserică, în 16 Noiembrie 1913. În această zi, când am trecut pe la poarta căsărmii jandarilor, ne-au oprit pe loc, zicându-ne: „Moi, nu știți, că nu sunteți în România? Noi suntem stăpâni aici! La cine nu place, să meargă la România, să nu stea în Ungaria!“ (Noi Români de aici știm, că nu ne ținem de România, dar știm și aceea, că avem dreptul a trăi și 'n țara asta tot ca Români, iar nu să ne maghiarizăm. Patria noastră e aici, iar nu în regatul român. Noi acest pământ l'am apărut cu sângele nostru de atâtea veacuri iar nu al României libere! Aici ne-am născut din moși-strămoși, aici plătim dare și dăm cătane, prin urmărire suntem tot așa stăpâni pe acest pământ, ca și oricare alt cetățean al acestei țări, de orice naționalitate ar fi el. Așa trebuie să răspundă oamenii noștri, când le strigă cineva cuvinte ca cele de mai sus. *Redacția „Foaia Poporului“*).

După aceste vorbe adânci jandarmii ne-au provocat, că pe a doua zi să mergem la casarmă spre a ne lua numele în scris. După aceea ne-au dat în proces ca pe niște făptuitori de rele și ne-au pedepsit pe fiecare cu câte 50 coroane, dar fără să fi fost citați vr'odată la vr'o pertractare sau la primărie. Nimic! Numai să plătim suma de mai sus, ori să stăm închiși, pentru că nu suntem în țara noastră, suntem din România (?), noi Români din Mărginime!! (Faceți recurs contra pedepsei. *Redacția*.) Vă rog a da în foaie aceste semne de pace (!?), și rămân încredințat

Că ale D-Voastre pene

Să sune dealuri, văi îndepărtate
Și la oameni de pe sate!

Un membru al muzicii „Doina“.

Din Șipet.

Ne văd tare bine Maghiarii!! Din comuna Șipet (comitatul Timiș) ni se scrie următoarele: Duminecă în 8 Februarie n. 1914 tinărul din comuna noastră Ioan Conac și-a serbat cununia cu o fată din comuna Cădar. Trecând nuntașii prin o comună ungurească numită Végvár, Maghiarii au sărit asupra nuntașilor cu bolovani de zăpadă și cu pietri de pe drum. Nuntașii, văzând aceasta, au fost siliți să oprească trăsurile. După aceea s'au dat jos cu toții,

și-au început să se apere. Dar Maghiarii s'au luat la ciartă și se îmbulzeau tot mai tare cu ciomegele asupra nuntașilor români. Am avut însă noroc, că într'aceea au sosit niște jandarmi, cari au alungat pe Maghiari, iar după aceea noi cu mare greu am putut călători mai departe.

Vă aduc acest caz la cunoștință și vă rog să binevoiți a-l publica în prețuita noastră „Foaia Poporului“, ca să vadă și să judece și alții, că ce fac Maghiarii cu noi. Cazul de sus s'a întâmplat pe drumul de țară, pe unde treceam noi cu nunta. Pof-tim și judecați, că ce „împăcare“ vreau să facă Maghiarii cu noi Români. De aceea cred, că domni noștri, cari sunt chemați pentru a face „împăcare“ să binevoiască a fi cu atențiune, că ce fel de împăcare fac.

Un oaspe.

Din Turnișor.*)

Producțiunile și petrecerile bine întocmite totdeauna sunt momente de însemnată valoare. (Noi Români, prin puterile și darurile noastre sufletești, suntem în stare ori când a dovedi superioritate față de multe alte neamuri. Muncă și îndemn spre muncă din partea celor puși, ascultare și urmărire a sfaturilor și îndemmurilor bune din partea celor chemați, — iată ce ne trebuie ca să ne arătăm voința și puterea de viață. Aceste simțeminte mi le-a întărit cele auzite și văzute mai zilele trecute în comuna Turnișor, — unde am luat parte la o producțiune corală-teatrală, ce aranjase Reuniunea femeilor române din acest sat, cu ajutorul corului bisericesc, Duminecă în 1 Februarie n. 1914.

Corul țăranilor, o mână de oameni vi-guroși, bine organizați și bine disciplinați, cum rar se găsește chiar și în cercuri inteligente și societăți de cântări mari, — au imitat publicul cu prestațiunile sale. S'a cântat „Hora Dorobanților“, care îți deșteaptă în suflet mândria timpurilor de glorie a anilor 1878—79 la Grivița și Plevna. — Parecă se încălzează sângele... A urmat apoi „Cântecul străinătății“ și cântarea „Bobocel și inele“ de I. Vidu, „Pribeagul“ de T. Popovici și „Doinitorii români“, pout-pouriul înălțător al lui A. Popoviciu. Peste tot cântările au fost executate cu rară măestrie. Conducătorul corului, părintele Ro-

*) Raport întârziat din lipsă de loc. *Red.*

mul Platoș, se poate mândri cu un asemenea cor, căci munca și osteneala de ani a domnieisale își are bogată răsplată în prestațiunile acestui grup de oameni harnici și ascultători. Să urmeze numai și mai departe povața și sfatul conducătorului lor, iar atunci o să progreseze tot mai bine Români noștri din Turnișor.

Prelucrarea fericită a piesei lui Murgur și Luncan „O șezătoare la țară“ de părintele R. Platoș — ne-a dat o operă de netăgăduită valoare pentru bina dela sate. Țăranul nostru își poate vedea prins într'o icoană frumoasă una din cele mai plăcute îndeletniciri din serile lungi de iarnă: „Șezătoarea“. Dar o șezătoare ideală, măreață și totodată plăcută și atrăgătoare cum ar trebui să fie în adevăr aceste întruniri a flăcăilor și fetelor noastre. Părintele Platoș a făcut unele schimbări foarte potrivite în piesa susnumită, cari au ridicat interesul și valoarea piesei. (Diletanții au fost bine instruați. S'a văzut munca grea ce a depus-o părintele Platoș spre a ne da ceva frumos și plăcut, — iar aceasta ia reușit. Roluri mai mari au avut țăranul fruntaș Ioan Banciu (Badea Ioan Boerașu), junele Ion Topolog (Moș Buturugă), femeia țărană Ana I. Morariu (Bunica Dochia). Ca ceva mareș și vrednic de amintire e concursul d-nei preotese Maria Platoș, care nu s'a sfiit a să coborî în mijlocul țăranilor săi, ci s'a dovedit și aci a fi mama bună și iubitoare alor săi. Rolul Mariei Catrinca soția lui Badea Ioan a fost susținut, cu dibăcie de dna preotese, care a arătat că inteligența superioară se împacă cu bunătatea firească a țăranului. — Alte roluri au mai avut: Florica lui Ilie Părău (Ileana), Mărioara fetița lui Par. Vulc, George Artimon (vânătorul Brad), Ilie Muntean (Bujor), Maria Topolog (Viorica), Maria Părău (Tincuța), Par. Muntean (Zina), precum și alte fete și feciori.

Din cele văzute în Turnișor putem constata, că această comună înaintează frumos spre lauda conducătorilor și a poporului, care ascultă de povețele bune, ce le primește. Acest fapt ne înveselește cu atât mai mult, fiindcă conlocuitorii Sași trăiesc în niște certuri grozave între ei, cari însă de noi nu s'au prins și nici nu se vor prinde, cât timp avem un preot și un învățător harnic în fruntea Românilor. *Coresp.*

prins să se suie pe dealuri și o rămas cam în urmă, dar iată-l.

Și se văzu atunce ieșind din tufe o ființă naltă și slabă. Fața-i sarbădă, avea un nas lung și coroietic, o gură mare, cu buze groase, niște ochi mici și vioi, o barbă lungă roșcovană, amestecată cu fire albe lângă fiecare din urechile lungi și late, spânzură câte un lung zuluf, întors în chip de șurub.

Purtă o scufie de postav galbăn, un lung halat de aceeași culoare, cu dungi încrucișete, verzi și roșii, un brâu negru de lână și ciubote. În spinare ducea o legătură.

Neculai care de când era nu văzuse asemenea arătare, se cruci din nou, dar Anton care trăise ani îndelungați în țările nemțești și leșești, zise, îndată cum zări pe noul venit:

— Un Jidov!

— Mângăie-te, Ițic, iată-te ajuns, zise Stoian când puse ochii pe dânsul.

Jidovul se trânti jos; era fără suflet și sudoarea curgea șivoaie de pe fruntea lui.

— Zău, pre legi a meli, zise el după ce se șterse pe obraz de mai multe ori, cu o petică ce o scoase din sân, dacă nu ar fi fost pentru Dumneta, Părinte, m'ăși fi întors la Chiatră de o mie de ori. Și pentru un chiștig di nîmichi să mă chinuiesc eu așa!

— Lasă, lasă, că până la urmă îmi vei mulțami că te-am adus aice, zise Părintele. Dar ia adă marfa ceia încoace ca să poată alege kneghina.

Ileana, bucuroasă să schimbe hainele bărbătești în care nu-i era de loc îndemănă, ieșise din tufele unde era culcată. Ițic care se sculase de jos și s'apropiase de foc, rămase înmărmurit când o zări.

— Pre legi a meli! strigă el și era să mai adaoge ceva dar, dând cu ochii de Stoian care se uită crunt la dânsul, tăcu și duse legătura la picioarele Ilenei, ținând ochii ațintiți asupra ei.

— Da deschide legătura, ce stai ca un prost? strigă Stoian cu glasul răstit.

Jidovul deslegă legătura.

— Jupuneasa să aleagă, zise el, am adus și straie de kneghină și straie de țărană.

Ileana alese o cămeșă de in cu cusături albastre la mânecă și la guler, o fustă de in albă, o fotă de lână albastră cu dungi roșii, o păreche de bete la feliu cu fota, o bontă de aba albastră cu flori roșii, o păreche de cisme femeiești galbene care veneau până de asupra gleznelor și o basma roșie de pus pe cap. Era să ieie aceste lucruri și să le ducă în tufe când își aduse aminte că nu are nici un ban asupra ei.

— Dar, zise ea, eu n'am cu ce să plătesc straiele.

— Nu te îngrijî, kneghină, zise Stoian, noi avem bani și poroncă dela Jupuneasa Vidra să îngrijim de toate trebuințele Dumitale. Te vei socoti pe urmă cu dânsa.

În vremea în care Ileana își schimbă hainele în tufe, Anton și cu Stoian se sfătuiau asupra chipului în care urma să se

Literatură și știință

Amintiri de acum 30 ani*).

Era ziua de Sfântă Maria-Mare în 1875, îmi aduc aminte ca astăzi.

Tata venise dela biserică cu o ciorchină de struguri de ne-a strepezit la toți dinții când i-am mâncat, erau struguri din vilele comunei Săcădate.

Abia se desbracă de bundă (o haină lungă de postav, pe care o purta preoții din țara Oltului pe atunci) și ciop vine badea Ioan al Stanciului cu fratele său Irimie, Dumnezeu îi ierte, că amândoi dorm somnul vecinic.

Ce vor fi plănuit acești oameni cu tata nu știu, destul că i-am auzit zicând:

„Părinte! ne-am hotărât, ce-o fi să fie, de vor fi de treabă îi dăm la cursul popiei, de nu, la cursul dascăliei și dacă nici acolo nu vor face ispravă, îi facem lăcătuși. — Să vezi Sfinția Ta, că nu suntem singuri; Cantorul Mărtian își duce pe Nechitu, Ionu lui Lazăr pe Vasile, al Mărcoi pe David, Vlădășel pe Mihailă, Mihailă al Domnică încă își duce băiatul, Chiva Fică de asemenea, Corcodel nu se lasă mai pe jos, Racotă vrea pe amândoi, ba chiar văduva Postoie își duce pe Gheorghe al ei la Sibiu și să nu vorbim într'un ceas rău: Gligore al Danciului încă nu se lasă. Suntem un întreg regiment, îi scoatem pe Sași din școli nu altceva. Dar la anul viitor, ce va fi? Nu vor încăpea prin școli, va fi nevoie de-un nou gimnaziu.“

„Bravo! — le zice tata, — timpul este scurt, dacă v'ați hotărât, atunci mâne seară să fiți gata, că încep înscrierile, vă înțelegeți și cu boresele (muerile, nevestele).

„Așa este părinte, dar la borese nici nu le-am spus, știu bine că ele vor face gură, că nu se prea pot deslipi de sdramaliciiăștea de copii, pare că îi ducem în cătane, nu la școală.“

* Un prieten al ziarului nostru ne trimite acest articol, pe care îl publicăm cu plăcere, fiindcă în el se reoglindează timpurile trecute, când oamenii noștri dela sate au început mai cu de-a-început să trimită copii la școlile mai înalte dela oraș. Suntem siguri, că cetitorii foii noastre vor ceți cu bucurie aceste Amintiri, cari ne arată frământările neamului nostru pentru înaintare în învățătură. Ceeace s'a petrecut în acel sat la 1875, a urmat de atunci incoace în zeci și sute de locuri. Redacția.

facă rămășița călătoriei. Stoian era de părere să meargă cu toții la Piatra, să măie în acel oraș, să tocmească un car cu cai și să se 'ntoarcă în Ciortolom pe drumul mare, oprindu-se în noaptea viitoare la Bacău.

Dar Anton nu se 'mpacă de loc cu acest chip de a călători. Ei pusese la cale cu Vidra ca călătoria să se facă noaptea, prin păduri, încunjurând orașele și drumurile mari. O urmărire din partea lui Balc nu mai eră de temut într'adevăr, dar, în schimb, călătoria ziua, pe drumul mare, cu o fată atât de frumoasă, eră lucru primejdios într'o vreme de răscoală, când pe drumuri umblau nu numai țărani răsculați dar și tâlhari. Francezul zise lui Stoian că el este hotărât să nu călătorească decât noaptea și că nu va lăsa fata pe mâna altora. Ne voind să începă o ceartă a cărui sfârșit nu se putea prevedea, preotul fii silit să se plece voinții lui Anton.

Când Ileana apărî în haine femeiești, același strigăt de uimire ieși din piepturile celor patru bărbați de față. Nici unul

Vorba nu a rămas vorbă, ci faptă, căci în dimineața zilei următoare erau toți adunați în capul satului. Bietele mame plângeau de se sfășia văzduhul, pare că plecam la spânzurătoare, nu la școală.

Gligore al Danciului, care avea a doua muiere și care era mamă vitregă pentru Vasile a lui, încă plângea. El văzându-o a zis: „Asta nu e semn bun, mai că îmi vine s'o iau înapoi spre casă“. Dar rușinea față de ceilalți nu l'a lăsat.

Muierea lui Gligore n'a fost proroc mincinos, căci bietul Gligore n'a brodit-o bine cu băiatul.

Încărcați pe trei căruțe am plecat odată cu scoaterea ciurdei din sat la Sibiu, unde am ajuns la ceasurile 8 dimineața. Ne-am scuturat de prav, am dat cu puțină apă pe ochi și cu câte un covrig în mână am luat-o spre târgul cel mic, fără de a mai avea nevoie de pieptenat, că eram tunși ca 'n palmă.

În târg ne-am îmbrăcat cu așa numita togă de diac (un roculeț din postav albastru numit recăl de student sau recăl vânat). Astfel montați am pornit-o spre gimnaziul sășesc, unde toți am fost primiți în clasa a doua primară, afară de Vasile al Gligori Danciului, care văzând pe dascălul nemțesc cu patru ochi (adecă cu ochelari) un anumit Friedrich Sturm, a luat-o la fugă și nu s'a oprit decât în fundul căruței. El a isprăvit repede gimnaziul.

După înscriere ne-am așezat cu toții în cvartir la un măcelar de lângă casarma infanteriei (Kempelkaserne), și luându-ne ziua bună dela părinți am rămas în Sibiu, alegându-ne cariera de doftori, advocați, protopopi, ingineri și alte meserii mai înalte, cântând veseli în cor de atâtea voci, câți eram:

„Frunză verde liliac,
Dulce-i gura de diac.
Dar nu-i dulce, nici sălcie,
Numai cum îmi place mie.“

Acum la școală nu glumă, și ne umbla bine, că nu eram necopți la cap, eram mărișori, cu trei din noi se umplea o bancă, pe când Sașii încăpeau 10 în una.

Anii trecură repede și ne-am pomenit flăcăi, nu glumă. — Mihailă al lui Vlădășel, al lui Ionu Stanciului și al lui Mihailă Domnică au plecat pe serbătorile Crăciunului acasă și nu i-a mai putut aduce nici

din ei nu văzuse încă atâtea frumuseță și atâtea gingășie. Jidovul mai cu seamă rămase cu gura căscată.

Târgul pentru haine fii făcut de Stoian cu Ițic și Jidovul pregătindu-se să plece, rugă pe Stoian să vie cu dânsul până în șesul Bistriței, căci se temeă să nu nemerească drumul. Stoian însă se hotărî să meargă până în Piatra spre a vedea dacă nu cumva sosește și Vidra acolo și ca să mai audă vești despre răscoală. De astă dată își luă calul cu dânsul și spuse lui Anton că, la căderea nopții, le va ieși înainte la vadul Bistriței din fața dealului Prihodiștei.

Mirat ar fi fost Anton dacă ar fi auzit voroava care urmă între popă și Jidov, îndată ce ei se depărtară îndestul spre a nu avea nevoie să se teamă că vor fi auziți.

— Ei, măi Jidane, îți place? întrebă Stoian. Te mai căiești că te-am făcut să te cațări pe munți.

— Di când trăiesc, n'am vuzut așa minuni, răspunse Ițic. (Va urma).

cu patru boi la școală. Ei au absolvat (isprăvit) mai nainte ca toți și s'au și însurat.

Din clasa a treia gimnazială împăratul ne răpește pe Vasile al Ioani lui Lazăr și îi schimbă cariera de avocat (ce voia el să se facă) cu aceea de căprariu. În anul următor al lui Racotă pățește tot așa. O parte dintre noi găsim adăpostul în Seminarul Andreian din Sibiu ca pedagogi. Aceștia sunt astăzi luminătorii tinerimei în comuna natală (adecă în satul nostru).

Mai rămăsesem patru, cari am avut fericirea de a intra în gimnaziul superior (clasele 5—8) dar unul s'a poticnit și numai trei l'am absolvit (isprăvit).

Din acești trei unul s'a făcut militar și astăzi este locotenent (obărlaitnant) în Bosnia, ceilalți doi au diferite funcțiuni prin România... De sub Surul.

Poezii populare.

Din Șardul ungueresc (lângă Cluj).

Frunză verde lemn uscat
De cătane am scăpat.
Acum să mă socotesc
Pe care picior să pășesc.
Frunză verde de bujor,
E doar vremea să mă 'nsor,
Să nu mai fiu tot fecior.
Că mult holteiu de-o mai sta
Prinde-or fetele-a strigă:
Că nu-mi place satul lor
Și de-aceea nu mă 'nsor.

Frunză verde dela vie
Am o mândră pe Câmpie.
Frunză verde de pelin
Foarte rar ne întâlnim.

Mândra mea de pe Câmpie
De multe-ori carte-mi scrie.
Și-așa scrie de frumos
De îndată-i dau răspuns.
Mândra mea cea din alt sat
Nu gândi că te-am lăsat.
Frunză verde de pe iaz
Nici nu am gând să te las.
Frunză verde de cicoare
Te-aștept până-i crește mare.
Frunză verde lemn domnesc
Eu pe alta nu iubesc.

Ține Doamne ce-i țineă,
Ține Doamne poștele,
Să ne poarte cărțile
Să ne scriem dorurile.
Frunză verde iedera,
De ce nu mai vine poșta,
Să văd ce-mi scrie mândra?
Că aștept poșta să vie,
Să văd mândra ce mai scrie.
Că mândra mea e departe,
O iubesc numai prin carte,
De 'ntâlnit nu ne 'ntâlnim,
Numai așa ne iubim:
Tu-mi scrii carte, io-ți scriu carte,
Ce păcat că ești departe!

Frunză verde, verde-o fost,
Poezii din satul nost.
Frunză verde de pe fag
Satul nost îl chiamă Șard.
Frunză verde tot cu ruji
Nu e departe de Cluj.
Frunză verde opt alune
Sunt culese de un june.
Frunză verde pusă 'n rame
Acum scăpat din cătane.
Frunză verde de alune,
E Vasile Delan, june.

Carabina țiganului.

— Anecdota. —

— „Vai de mine domn' Maior
Mi-ai dus Cula 'n bătălie,
Și-am uitat să-i pun în traistă...
Ca de frică să nu știe.“

— „Și de ce să-i pui în traistă?
Doar capătă de mâncare
Ca și mine, ca și altu,
Ca și unu fiecare“... .

— „Hei de-ai ști prea alduite, —
Apoi iată că îți spun,

C'am vrut că și armătură
O carabină să-i pun,

Că de cumva i-să 'ntâmplă
Pe pismaș să-l întâlnească,
Fără multă tăca, păca,
In frunte să-l țâhuiască.“

— „Și-avea gloanțe, umplătură,
Ca să mi-l poată pușca?“

— „Ba zo nu, că bietu Cula
De gloanțe mi să temea!“

Bistrița. *Theod. A. Bogdan.*

Glume și snoave.

Advocatul și scriitorul.

Un avocat își ia un scriitor nou în cancelarie și încă în ziua primă îi zice: „Acum, că te-am luat la mine ca ajutor, te rog să știi, că nu-mi prea place să vorbesc, deci o să-ți fac cu capul, ceea ce va să însemne, că să vii la masa mea de lucru îndată.“

Scriitorul răspunde: „Bine, domnule avocat, dar te rog fii bun însemnează-ți, că mie încă nu-mi prea place să vorbesc, deci când voi scutura din cap, înseamnă, că nu vin“.

Ce poate face omul când i-se întunecă mintea.

Un îngrijitor la bolnavii din spital a început a pușca asupra bolnavilor.

Cazul acesta s'a întâmplat într'una din Duminecile trecute în Paris (capitala Franței). La un spital din acest oraș a fost angajat acum câteva săptămâni un anumit Limburg, ca îngrijitor de bolnavi. Într'o bună zi acesta a luat un revolver și s'a dus în o sală a bolnavilor, unde a început a

pușca asupra lor. Bieții oameni au sărit sus, speriați ca de moarte, dar nu puteau fugi nici unul, deși nebunul pușca mereu în ei. Abia după ce au sărit alte persoane în ajutor l'au putut prinde și lega. Patru bolnavi au fost greu răniți. Cercetarea introdusă a constatat, că Limburg nu e cu min-

tea întreagă, ba el nu de mult a fost lăsat afară dintr'o casă de alienați (nebuni), unde a stat doi ani. Chipul nostru ne arată scena, când Limburg a început a pușca în bolnavii din spital. E ceva îngrozitor și numai a se cugeta omul, că în ce stare au fost bieții bolnavi.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 26 Februarie n.

Conferințele Asociațiunii. Duminică trecută în sala Muzeului Asociațiunii a vorbit cunoscutul nostru scriitor, părintele *I. Agârbiceanu*, despre literatura ardeleană în ultima jumătate a veacului al XIX-lea. Timp de aproape două ciasuri, cât a vorbit părintele Agârbiceanu a desgropat trecutul cultural al neamului nostru din Ardeal, a scos la iveală figuri dispărute, cari s'au jertfit pentru luminarea poporului, a arătat greutățile ce au avut de întâmpinat cărturarilor noștri în nizuințele lor de a scoate poporul din robia întunecului, a vorbit despre scriitorii și despre gazetele noastre. Dintre gazete a amintit: „Gazeta Transilvaniei“ ca cea mai veche foaie românească, „Tribuna“ din Sibiu, apoi urmașa acesteia „Foaia Poporului“ care e răspândită în toate părțile Românilor și despre celelalte foi. Din conferința părintelui Agârbiceanu am putut vedea, că poporul nostru cu puține merinde a pornit la drum când s'a hotărât să bată la porțile culturii, dar prin munca și zelul depus a putut ajunge astăzi unde este, iar în viitor o să înainteze și mai bine. Tot înainte, mereu înainte...

Regina Elisaveta bolnavă de ochi. Un foarte învățat doctor de ochi cu numele Landolt din Paris, a fost chemat în București la regina Elisaveta, spre a-i face operație, fiindcă suferia de mai multă vreme de-o durere de ochi. Dorim deplină însănătoșare mamei răniților și a sărăcilor!

In loc de anunțuri de căsătorie. Cu prilejul serbării cununiei religioase a tinerilor *Dr. Toma Vasinca*, avocat în Pui, cu d-șoara *Ileana Stroia*, săvârșită Sâmbătă la 8/21 Februarie 1914 în biserica Catedrală din Sibiu, părinții miresei dl *Stefan Stroia*, protonotar comitatenz și soția sa dna *Elena Stroia*, în loc de anunțuri, au dăruit 10 cor. la *fondul Dr. P. Șpan*, pentru ajutorarea copiilor de Moți, aplicați la meserii al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Dinspre Balcani. Dinspre Peninzula Balcanică ne-a amenințat nu numai războiul, ci și cumplita boală numită holeră, care a încetat abia acum. Când a perit un rău, s'a ivit altul. Bubatul negru s'a lăsat groaznic în Serbia și e pericol a trece Dunărea și la noi. Din partea autorităților noastre s'au luat cele mai întinse măsuri, pentru a împiedeca trecerea acestei boale și la noi.

DI Dr. Zosim Chirtop, avocat în Câmpeni, cu dorința ferbinte de a contribui la întărirea clasei noastre de mijloc și de a ajuta nizuințele, ce și-le dă „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“, a binevoit a se înscrie între membrii ei pe viață cu taxa de 50 cor. plătită. Tot între membrii ei pe viață s'a înscris măestrul pantofar, dl **George Săsărman**, plătit cor. 12.50 iar restul îl plătește în 3 rate egale. Dintre membrii pe viață vechi înscriși, dl **Nicolae Bordea**, măestru cismar, a plătit restul de 40 cor., iar dl învățator **Nicolae Bembea** din Sibiel, a plătit rata a 3-a de 10 cor. Fie, ca pilda atât de grăitoare a acestor buni sprijinitori ai meseriașilor noștri, să afle cât mai mulți imitatori.

Din Indol (comitatul Turda-Aries) ni se scrie: În pădurea de pe hotarul comunei noastre s'a găsit spânzurat un om îmbrăcat în haine ungurești. La 3 Februarie n. c. a eșit la fața locului o comisie dela Turda și oameni din cinci sate, dar n'au putut constata nimic că cine e nenorocitul, decât atâta, că e de vr'o 45 ani. L'au luat însă jos și l'au adus în Indol, unde a fost înmormântat în cimitir, dar fără preot.

Abonatul.

Șpionaj sau ce? Un aeroplan venit dinspre Bucovina la o înălțime nu prea mare s'a arătat deasupra comunei Suhrău, din România. Nu se știe cine a fost în el și nici ce a căutat în acele părți.

Cu fețele cernite 'n negru. În America este oprită intrarea Chinezilor. Mulți dintre ei, ca să poată intra acolo, și-au spoit fețele cu negru, ca să samene a negrii, cărora li iertată intrarea. Acum au fost descoperiți 20 de Chinezi astfel prefăcuți. Ei vor fi trimiși înapoi de unde au venit.

Pe alte locuri. Intr'unul din numerii trecuți am scris despre stima ce o dau Japoniezii învățătorilor lor. Acum aflăm despre un caz foarte înduieșitor și totodată vrednic de a-l arăta cetitorilor noștri. Cu ocaziunea cutremurului de pământ de pe inzula Sacurasima, aparținătoare Japoniei, — despre care am scris și noi, — pe un vapor au scăpat locuitorii unui sat, numai învățătorul a rămas la postul său în școală, deși singur. El n'a voit să părăsească chipul împăratului, care atârna pe perețele școlii, fiind să arete, că și în bine și în rău e credincios țării sale. Locuitorii scăpați au spus treaba aceasta marinarilor de pe vapor și aceștia, cu primejdia de a-și răpune viața, s'au întors în sat și numai cu puterea l'au putut scoate pe învățător, scăpându-l astfel de moartea sigură. Cei de pe vapor, văzându-l pe învățător iară în mijlocul lor, s'au bucurat și au mulțumit eroilor marinari pentru fapta lor.

Din Ludișor (comitatul Făgăraș) ni se scrie: Dela noi din sat s'a pierdut un om mut și surd, în etate de 35 ani, cu piciorul drept mai scurt și sucit spre stânga, îmbrăcat românește și încălțat cu opinci. Cine l'ar afla sau știe ceva de el, să binevoiască a înștiința poliția din Sibiu sau din Făgăraș.

Mort în drum. Aproape de Hațeg a fost aflat în șanțul drumului un om mort, despre care nu se știe cine e și nici împrejurările între cari a murit. Sunt bănuți mai mulți oameni, între cari și câțiva Români, despre cari s'ar fi adevărit că sara au fost într'o casă cu nenorocitul om, unde acesta a intrat să se încălzească.

Nu el, ci rachiul. Câte nu face spurcatul de rachiul și câte rele nu aduce pe capul omului! S'a dovedit, că jumătate din robii temnițelor, au ajuns acolo din cauza rachiului, făcând faptele rele cu capul înferbântat. Așa mai zilele trecute în Austria, un lucrător cu numele Franke în stare de beție și-a ucis soția și trei copii, fără de ași da samă de fapta lui, până ce s'a trezit, atunci de groază s'a spânzurat.

Zăpada în America a fost atât de mare pe unele locuri încât spre pildă numai în orașul New-York a fost lipsă de 70 de mii muncitori, ca să o măture de pe strade.

Până unde poate ajunge cruzimea unui om. Față în față cu Italia peste marea mediterană se află Tripolitania, pentru care s'a războit Italienii cu Turcii mai acum doi ani. Aci e orașul Tripolis, care e capitala țării și de unde ne vine știre despre o faptă îngrozitoare a unui om, curmând firul vieții la 16 inși între cari a fost și el. Lucrul s'a petrecut astfel: Neguțătorul Kahn Berri aflând, că frumoasa lui soție îl înșală cu un alt neguțător, prețin al lui, multă vreme a tăcut și a țesut în el firul negru al răzbunării. Intr'o sară a dat o cină mare, la care a poftit 9 persoane, rude de aproape ale nevastii. În mâncări a băgat un leac ameștor, așa că în scurtă vreme au fost cuprinși de un somn greu toți ceice au gustat din ele și anume nouă persoane neamuri ale soției, soția și patru copii ai lui. Văzându-i el în starea aceasta, a ucis rudele și pe copii, iar pe nevastă a legat-o de scaun. S'a dus apoi la amantul ei, l'a străpuns cu un cuțit pe neobservate, i-a tăiat capul și l'a adus acasă. Trezindu-se femeia, i-a arătat cadavrele neamurilor și ale copiilor, apoi capul drăguțului ei. După aceasta a ciopârțit trupul bieteii femei, în fel și formă, până ce și-a dat sufletul între cele mai crâncene dureri. Pe urmă el s'a spânzurat. Iată unde duce pe om lipsa de credință adevărată. Acesta, așa se vede, n'a învățat, că pentru toate faptele de pe pământ, avem să dăm samă judecătorului ceresc.

Tren sărit de pe șini. Intre orașele Chicago și San-Francisco din America a sărit de pe șini un tren expres (fulger), zdrobindu-se mai multe vagoane și îngropând sub el o mulțime de călători. Cauza, după cât s'a putut constata, a fost, că de frigul cel mare au crepat șinile în mai multe locuri. Paguba e foarte mare.

Un leac nou. Toată boala are leac, zice o vorbă veche, dar e greu până i-o găsești. Durerea de oase, poreclită ghift sau reumă, până acum s'a vindecat foarte anevoie. Acum însă medicul Herry din Bruxela (capitala Belgiei), ar fi aflat un leac, care ajută mult contra acestui morbatât de dureros.

Palat ars. Cincisprezece milioane de coroane a fost paguba pricinuită de un foc, în urma căreia a ars o frumoasă casă de-a milionarului Vanderbild din America. E grozav a auzi de-o astfel de pagubă, numai cât milionarul american o fi mai uvând destule milioane, dacă pentru un singur palat a cheltuit atâta.

Va fi avut ceva pe suflet. Judecătoria din New-York a citat, ca martor, într'un mare proces, ce e în curgere și pe ministrul de justiție (dreptate) al Statelor-Unite. Acesta însă nu s'a prezentat, deși eră mare lipsă de mărturisirile lui. Judecătorul văzând aceasta, nu s'a uitat că are de-a face cu un ministru, ci a dat poruncă să fie adus cu puterea. Când a ajuns porunca judecătorului în orașul Buffalo, unde petrecea cel citat, acesta deja prin un glonț tras în cap, își trimise sufletul în fața altui judecător, dinaintea căruia nu va avea unde se mai ascunde.

Cadavre găurite de gloanțe. Un mare fabricant din Paris a fost aflat dimpreună cu soția sa, în palatul lor cu trupurile ciuruite de gloanțe. Nu se știe, e la mijloc un omor, sau că ei și-au pus cap zilelor.

ECONOMIE

Prăsierea viței de viie.

Scrisoarea a V-a.

Dragă prietene,

Deodată cu sosirea primăverii va trebui să stăm iarăși mai mult și mai des de vorbă. Acum după ce ți-ai adus altoii de viță, înainte de a-i planta, să vorbim ceva despre lucrările pregătitoare, ce vei avea să îndeplinești în locul rigolat.

Una dintre aceste lucrări e ca locul rigolat, în cazul că n'a fost oblit din toamnă, să-l obleşti acum, ca astfel să se delature ridicăturile și cufundăturile de pe el. Să grijești însă ca de pe câte o ridicătură să nu duci prea mult pământ în cufundătura din apropiere, căci prin aceasta s'ar subția stratul de pământ din ridicătură, iar în aceste straturi subțiri, de pământ mai puțin lucrat, vița nu s'ar dezvoltă cum trebuie. De aceea e mai bine, dacă lucrul acesta s'a făcut înainte de rigolare.

Urmează apoi ca în înțelegere cu vecinii brezdași să regulezi miezuina, înțelegându-vă și asupra faptului, că cât de departe să plantați rândurile dela miezuină. Până acum se obicinuiă ca fiecare dintre vecini să-și planteze vița mai în breazdă, astfel că aceste două rânduri erau așa de aproape unul de altul, încât nu se puteau nici lucra cum se cade și nici roadă nu dădeau ca celelalte rânduri, neavând nici lumină, nici căldură și nici putere de nutriție câtă eră de lipsă. Lucru cel mai cuminte e deci ca distanța între rândurile din miezuină să fie cât și între celelalte, lăsând astfel și un vecin și celalalt cât trebuie.

Regulată miezuina cu vecinii, urmează împlântarea parilor, sau mai bine a părșteilor, cam de 1 metru de lungi, căci în anul dintâi n'avem lipsă de pari mai buni. La lucrarea aceasta trebuie să avem în vedere următoarele:

Dacă locul unde vrem să plantăm e costis: distanța dela par la par, sau dela rând la rând poate fi numai de 1 metru, se obicinuește a se lăsa însă și 1.20 m. între rânduri, iar dela viță la viță 1 m. La șes se lasă cam 1.20 m. în pătrat. Trebuie însă să ținem seamă și de soiul viței. Sunt soiuri, cari cresc foarte tare, acestea trebuie plantate la o depărtare mai mare. Cele cari cresc mai puțin, se 'nțelege dela sine, se vor planta mai aproape.

La împlântatul parilor trebuie să mai ținem seamă de un lucru, anume: unde numai se poate rândurile să aibă direcția către miazăzi, căci prin aceasta căldura și lumina străbate mai bine la vițe și struguri. Unde însă lucrul acesta nu se poate face, dătătoare de măsură e poziția și forma locului.

Cu bine

V. Zdrenghea.

Procurare favorabilă de articli economici.

Aducem la cunoștința economilor noștri de pretutindenea, că subscrișul comitet este gata a **mijloci pentru ori și cine i se va adresa**, procurarea articlilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețul:

1. Sămânță de iarbă engleză, 1 kilogram 66 bani.
2. Sămânță de iarbă „Kammgras“, 1 kgr. 1 cor. 90 bani.

3. Sămânță de luțernă franceză, 1 kgr. 2 coroane.
4. Sămânță de trifoi, 1 kgr. 2 cor. 40 bani.
5. Sămânță de napi „Mammuth“, roșii mari, un kgr. 64 bani.
6. Sămânță de napi „Obendorf“, galbini, rotunzi, 1 kgr. 68 bani.
7. Sămânță de napi „Eckendorf“, roșii, 1 kgr. 68 bani.
8. Sămânță de mohor, 1 kgr. 32 bani.
9. Sămânță de ciapă „Zittau“, uriașă, galbină, 20 grame 30 bani.
10. Sămânță de ciapă „Braunschweig“, 20 grame 30 bani.
11. Sămânță de ciapă „Tripoli Rocca“, 20 grame 30 bani.
12. Sămânță de ciapă „Madeira“, 20 grame 30 bani.
13. Sămânță de salată „Matador“, foarte mare, gustoasă, timpurie, 20 gr. 30 b.
14. Sămânță de salată „Graf Zeppelin“ de iarnă, 20 grame 30 bani.
15. Sămânță de salată „Kaiser“ (nouă), galbină, aurie, mare la căpătină, ușor de transportat, 20 gr. 24 bani.
16. Sămânță de pătrângei de toamnă, 20 grame 10 bani.
17. Sămânță de pătrânjel lung „Zneider“, dulci, 20 grame 10 bani.
18. Sămânță de morcovi de vară „Nantes“, 20 grame 24 bani.
19. Sămânță de morcovi de toamnă „Quadilburg“, 20 grame 24 bani.
20. Sămânță de ridichi de vară „Stuttgart“, albi, timpurii, 20 grame 10 bani.
21. Sămânță de ridichi de Maiu, mari, albe, 20 grame 10 bani.
22. Sămânță de ridichi de iarnă, negre, 20 grame 10 bani.
23. Sămânță de ridichi de iarnă, albe, 20 grame 10 bani.
24. Sămânță de castraveți de „Paris“, 20 grame 30 bani.
25. Sămânță de varză „Braunschweig“, uriașă, de iarnă, 20 grame 20 bani.
26. Sămânță de călărabă (gulii), albe, timpurii, 20 gr. 40 bani.
27. Sămânță de călărabă de iarnă, vi-nete, 20 grame 40 bani.
28. Sămânță de mazăre „Fürst Bismarck“, timpurie, 100 grame 60 bani.
29. Sămânță de fasole de Iulie, 100 grame 40 bani.
30. Sămânță de fasole „Mont d'or“ galbină, 100 grame 60 bani.
31. Sămânță de patlagele, mari, roșii, 20 grame 12 bani.
32. Sămânță de patlagele „Excelsior“, (nouă), foarte gustoasă, 20 grame 1 cor.
33. Sămânță de patlagele „Ficarazzi“, foarte timpurii, 20 grame 50 bani.
34. Sămânță de paprică sârbească, 1 porție 10 bani.
35. Sămânță de spinat „Goliath“, 20 grame 10 bani.
36. Sămânță de sfeclă „Egyptene“, roșii închise, 20 grame 10 bani.
37. Flori: „Aster de Hohenzoller“, mestecate, 1 porție 10 bani. Gheorghine „Dehile“, mestecate, 1 porție 10 bani.
38. Legături de altoit „Raffia“, 1 kgr. 1 cor. 20 bani, 10 kgr. 10 cor.
39. Funii de „Cocos“ (de legat altoi), 1 kgr. 1 cor. 20 bani, 10 kgr. 10 cor.
40. Rășină de altoit fluidă, o cutie à 500 grame 1 cor. 60 bani, à 250 grame 1 cor., à 125 grame 50 bani, à 60 grame 30 bani și à 30 gr. 20 bani.

Leac băbesc. Avem și azi pe satele noastre babe, cari prin diferite hocus pocus și mestecături de ierburi și rădăcini, cearcă a înșelă pe cei nepricepuți, a-i vindeca trupește și sufletește. Dar de multe ori aceste vindecări duc pe cel încrezător în mormânt. De-o astfel de babă a ascultat și soția lui Kiss Mihaly din comuna ungurească Kisapostag, când a dat leșie de sodă soțului ca să-l vindece de patima beției. Dacă nu chemă îngrabă pe medicul, îl vindeca de-a binele pe bărbat buna soție, căci căpătase niște arsuri în mațe, cari, mulțămită îngrijirii medicale au fost vindecate. Soția, pentru buna ei faptă, a fost pedepsită cu 8 zile închisoare.

Pe calea cea bună. Doamnele din Bistrița au format o reuniune de femei, cum sunt de altcum multe la noi. Statutele au sosit deja dela ministru, care le-a aprobat.

A făcut foc în grajd. Vedem și pe satele noastre umblând oameni cu diferite obiecte de drot, ca: frigări, clucșă de șoareci, apoi tipsii și alte lucruri, pe cari le îmbie spre vânzare. Sunt bieții Toți din locurile nordice muntoase ale Ungariei, cari cutrieră țara de-alungul și latul, căci acasă neavând din ce trăi, pământul nefiind roditor, sunt siliți a-și agonisi coaja de mălaiu într'un chip oarecare, strigând pe ulițele satelor în năduful verii, ca și în gerul ernii: n'aveți de legat cu drot!? Multe lipsuri mai au să îndure, sărmanii, din cauza foamei și a sălașului peste noapte, când n'au noroc la târg. În câte-un sat mai dau de oamenii lui Dumnezeu, de-i primesc să-și odihnească truditele oase, la adăpost, dar de multeori sunt siliți în nopți recoroase, să doarmă sub sălcile drumurilor. Un astfel de umblă-țara, cu numele Emeric Gabesig, a ajuns în frigul cel mare din zilele trecute în comuna Mejențe (lângă Becicherec), unde abia a căpătat sălaș în grajdul dela crâjma comunei. Peste noapte, fiindu-i foarte frig, bietul om a făcut foc în grajd, ca să se încălzească. Dar s'a încălzit de s'a făcut scrum, căci aprinzându-se grajdul, a ars în el de viu.

Nenorocirea unui rege. Regele Belgiei eșind în zilele trecute la preumblare, călare, s'a depărtat singur de însoțitorii lui, cari după scurtă vreme au văzut calul regelui alergând fără stăpân pe el. În grabă mare au căutat și aflat pe rege culcat la pământ în nesimțire. Dus la palat și cercetat de medici s'a constatat, că mâna stângă e ruptă. Nenorocirea s'a întâmplat din cauză, că s'a spăriat calul.

Din zi în zi mai îndrăzneți. Deși se întâmplă atâtea nefericiri pentru cucerirea văzduhului, oamenii nu se stămpără de a nu încercă mereu a face sboruri, cari de cari mai primejdioase. Mai nou ofițerii Herrera și Ortis din Spania, au trecut din Maroco peste strămtora Gibraltarului cu aeroplanul, aducând regelui lor salutări dela guvernatorul Marocului.

La plimbare în oraș. Doi lupi a-lungați de gerul ernii, în ceața groasă din zilele trecute au intrat în Oradea-mare, unde au fost observați abia în apropierea casei comitatului. Vestea acestor muzafiri îndrăsneți a produs o mare frică în locuitorii dela marginea orașului.

Doritorii, cari vor trimite la adresa subscrisului secretar (Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45) prețul împreună cu 20 bani pentru buletinul de expediție și pentru pachetat, iar 4 bani taxa de inmanare postală și încă 20 bani pentru osteneală, drept dăruire pentru un scop de binefacere — vor primi articlii comandați cu posibilă grăbire.

Sibiu, 17 Februarie n. 1914.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Pantaleon Lucașă, **Victor Tordășianu,**
prezident secretar

Știri economice.

„Cordiana“, institut de credit și economii în Fofeldea, cu capital societar cor. 120,000, Fond de rezervă 45,000, Depuneri 332,000, Active 745,000, a realizat anul trecut un profit de 16,7000. In adunarea generală dela 22 Februarie ținută sub prezidiul dlui preș. *Iosif Lissai*, s'a reales în direcțiune dl Alekse Manuil inv. în pens.; în comitetul de supraveghere s'au ales: A. Millea, Ioan Popa, inv. în pens., Iosif Comșa, inv., Pavel Manuil și George Pralea. Dividenda e 9 cor. Pentru scopuri filantropice s'au votat: 450 școalei comerciale din Brașov; 30 cor. Mesei acad. A. Mureșianu în Cluj; 30 cor. Mesei stud. Brașov; 20 cor. pentru 10 abonamente la Biblioteca Asociației etc. (Adresa băncii: Nocrich-Ujegy-ház).

Târgul de vite cornute de prăsilă periodic subvenționat de stat se va ține în Sibiu în zilele de 27 și 28 Martie n. 1914 și va fi împreună cu distribuire de premii. La acest târg pot lua parte vite cornute de prăsilă (afară de bivoli) din toate comunele de pe teritoriul comitatului Sibiu. Oamenii noștri de pe sate sunt îndemnați a se interesa mai de aproape de acest târg. Ceice au vite bune, să și le ducă la târg, poate vor primi și ei vr'un premiu, iar alții din acest prilej poate că își cumpără vr'o vită de soi bun. Amănunte se pot afla dela toate primăriile din comitat.

Târgul de vite din așa numita *Marta mare*, când de obicei se duc la târg multe vite cornute, cade în anul acesta pe ziua de 3 Martie n., ceea ce prin aceasta se aduce la cunoștința celor interesați din partea magistratului orașenesc din Sibiu.

Moșie de arândat. Atragem atenția celor interesați asupra unei moșii de arândat, ce se află în apropiere de Turda. Vezi inseratul din foaia de azi.

Numeri de probă încă trimitem la dorință oricui. E de ajuns a ni se scrie pe o carte postală numai adresa cum se cade a celuice dorește numeri de probă. Pe abonații cei vechi îi rugăm să stăruiască în cercul cunoșcătorilor lor, ca cât mai mulți să aboneze „Foaia Poporului“, care e cea mai veche și mai bună foaie populară. Fiecare abonat vechiu va face bine să câștige măcar un abonat nou, ca astfel înmulțindu-se abonații foii, să o putem face tot mai bună, spre ciuda acelor, cari vreau să ne înfrice cu procese și noua lege de presă. Bani se pot trimite și la olaltă cu un singur mandat (utalvány), numai adresele să fie toate bine scrise și descurcat. Toți abonații cei noi primesc în cinste și câte un *Călindar de părete*, care e frumos tipărit în colorii și cu mai multe chipuri.

Reuniunea meseriașilor din Rășinari, prin aceasta aduce la cunoștința membrilor, că își va ține a III-a adunare generală ordinară în 8 Martie n. 1914, la ora 4 p. m., în edificiul școalei, cu următorul program: 1. Deschiderea adunării. 2. Socotelile anului 1913. 3. Budgetul anului 1914. 4. Alegerea comitetului pe un nou period de trei ani. 5. Propuneri. 6. Inchiderea adunării. Rășinari, la 22 Februarie 1914. *Comitetul.*

Spre știre.

Foaia nu o putem da pe așteptare, fiindcă aceasta ne prea îngreunează purtarea socotelilor pentru cari nu plătesc la vreme. De aceea să nu se supere ceice ne-au cerut amânare de plată, iar noi nu le-am putut împlini dorința. Purtarea la astfel de socotele, cu sutele de restanțe, ne-ar încurcă și îngreună administrația din cale afară de mult.

Ultime știri.

Chestia română în dietă.

În ședința din urmă a dietei, la 20 Februarie n., s'a hotărât ca vorbirea prim-ministrului Tisa să se pună în desbatere în cea mai apropiată ședință a dietei. De atunci până acum nu s'au mai ținut ședințe. Proxima ședință va avea loc Luni în 2 Martie n., când se va lua în desbatere chestia cu consfătuirile de pace. Spre acest scop vorbirea lui Tisa a fost tipărită separat și se va împărți la toți deputații. La desbaterea răspunsului vor lua cuvântul toți deputații români, ba e vorba că vor vorbi și unii deputați slovaci.

Legea despre noua

împărțire a cercurilor dietale

a fost votată de dietă în ședințele din săptămâna trecută. Din partea Românilor au vorbit deputații noștri Damian și Dr. St. Pop. Ambii au scos la iveală nedreptatea, ce ni se face prin noua împărțire a cercurilor. Noi Românii, un popor de milioane, cine știe dacă vom putea alege atâția deputați cât Sași. Ei au 14 cercuri sigure; noi avem cu vr'o câteva mai multe, dar nu putem fi siguri de toate, în urma persecuțiilor de tot felul și a trădătorilor ca de-al de Mangra. Această nouă nedreptate încă a fost un motiv grav, că nu s'a putut ajunge la „pace“.

Atentatul dela Dobrițin.

De Luni încoace, — când s'a întâmplat atentatul la Dobrițin în reședința episcopiei de Hajdudorog, — toate foile sunt pline de noi hule și batjocuri la adresa Românilor. Foile jidano-maghiare iarăș „și-au perdut cumpătul, ca găina umbletul“: strigă și înjură pe „Valahi“, fiindcă numai aceștia au putut săvârși atentatul.

Deputatul nostru **Dr. Stefan C. Pop** a făcut unui ziarist următoarea declarație: Nu-i de crezut, ca vr'unul dintre conducătorii Românilor din Ungaria sau orice alt Român cinstit să aprobe atentatul săvârșit, iar presupunerea că vre-unul dintre conducătorii Românilor să fie amestecat în acest atentat, este o astfel de idee scrintită, încât nu mai are lipsă de nici o desmintire.

Sunt mulți, cari cred că acest atentat a putut fi pus la cale de unele cercuri rusești fanatice și că prin urmare ar sta în legătură cu procesul Rutenilor, care se judecă chiar acum în Sighetul Marmației.

Fișpanul Dobriținului, fiind întrebat a-

supra atentatului, a declarat următoarele: Stricteța cea mare, cu care s'a urmat în procesul contra Rutenilor, a arătat cercurilor pravoslavnice, că nu-și mai pot face acum mendrele ca în trecut. Cu toate acestea nu ține de cu neputință, ca la atentat să fi luat parte atât Români cât și Ruteni“.

O telegramă sosită din Cernăuți spune, că poliția de acolo ar fi aflat, că doi străini au sosit Joia trecută în hotelul Imperial. Aceștia s'au dat cu numele de Mandasescu și Avram, comercianți din Iași. Ei ar fi trimis suma de 100 coroane la Dobrițin, iar Vineri au părăsit orașul Cernăuți.

Se presupune însă, că o artistă (teatralistă) cu numele Catarina Bugarski încă ar sta în legătură cu atentatul. Aceasta are un copil nelegitim în apropiere de Dobrițin, iar în zilele trecute ar fi fost prin Dobrițin, ba chiar și în reședința episcopescă, unde s'a dat cu numele de Winkler. Despre această femeie să presupune, că ea ar sta în legătură cu oarecari cercuri rusești. Bugarski e născută în Timișoara, dar acum ar fi venit dela Kiew din Rusia. În timpul cât a stat în Dobrițin s'ar fi chiar interesat, la reședința episcopului, dacă a sosit sau nu pachetul din întrebare. Poliția o caută. Bugarski a plecat din Dobrițin. Duminecă cu trenul spre Körösmező.

Înmormântarea celor trei morți

a avut loc Mercuri înainte de amiază, fiind de față mult public din oraș și jur. Au servit și episcopul Mikloși. Cadavrele au fost așezate în biserica gr.-cat. din Dobrițin. Secretarul Slepkoski și avocatul Csath au fost îngropați în cimitirul din loc, iar vicarul Iaczkovici a fost transportat cu trenul la Hajdudorog.

Unele cercuri din Budapesta

între cari o seamă de deputați și alte persoane sunt de părere, că acest atentat a fost pus la cale de Ruși, cari au interes ca între Maghiari și Români să nu fie liniște.

Pe de altă parte să vestește, că episcopul Mikloși s'ar fi declarat, că el nu crede, cumcă atentatul s'ar fi pus la cale din parte rusească, ci a fost făptuit de Români fanatici.

Alte amănunte.

Telegramele sosite azi Joi vestesc, că în zilele din 7—9 Ianuarie ar fi locuit în hotelul Frohner din Dobrițin doi Români. Ei au avut legitimații, că sunt dela București. În timpul cât au stat în Dobrițin s'ar fi interesat de stările bisericii gr.-cat. maghiare și alte referințe politice.

O telegramă din Cernăuți spune, că făptuitorii atentatului ar fi Mandasescu și Avram. Primul a venit pe la Ițcani, iar Avram cu cufărul cu ecrasit s'a furișat în Bucovina pe ascuns. În hotel au sosit amândoi totdeodată. Bani și pachetul au fost dați la postă de Avram singur. Din Cernăuți au plecat tot amândoi deodată: Avram a spus, că merge în Rusia, iar Mandasescu la Lemberg (Galiția). Poliția ar mai fi constatat, că Avram are asemănare, după spuse, cu un criminal pedepsit, dar fugit în 1908 din Ungaria. Pe de altă parte se susține, că el ar fi secretarul unei societăți române de artiști (teatraliști).

Aceste sunt ultimele știri. Rămâne a se constata până la urmă, întrucât ele sunt adevărate sau nu.

Călinarul Poporului pe 1914.

e pe isprăvite, mai avem din el numai puține exemplare. Cine dorește să-l aibă, să grăbească până mai sunt. Cele cuprinse în acest călinar sunt vrednice a fi cetite chiar și de aceia, cari mai au vr'un călinar. Cine știe ce se mai poate întâmpla azi-mâine în Balcani, de aceea am adus în „Călinarul Poporului“ mapa țărilor balcanice. Prețul unui exemplar e 45 bani cu trimiterea pe postă.

Poșta Redacției și a Administrației.

Iosif Rognean în Nepos (Néposz, u. p. Naszód). Noi nu-ți putem recomanda anume pe cineva, care să-ți ligureze Dumnitale pește sărat și tot felul de pești. Dar credem, că se va afla vr'un cetitor, care îți va scrie la adresa D-tale de sus.

D. G. în Balindru. Liste nu mai sunt, dar puteți scrie numele și pe o coală simplă. Este de lipsă însă, a scrie cât se poate de lămurit fiindcă e din cale afară greu a ceti nume scrise încurcat. — Foia n'a fost oprit când ai spus D-neata, acum i-am dat drumul, iar numerii restanți încă sau trimis.

Abonatul 10463. Publicăm bucuros cele trimise, dar nu le-am putut descurca destul de bine. Dacă dorești scrie-ne din nou, dar mai descurcat.

Orșova. Adresa societății universitarilor români din Budapesta este: „Petru Maior“ Budapesta, VIII Baross utca 86, parter 4.

Subcastro. La timpul potrivit vom folosi și cele două lucrări trimise, mai făcând unele schimbări în ele.

Meteor. În credință, dar nu știm ce să mai cugetăm, aflând despre o astfel de dorință: să publicăm în întregime un raport, care ar da două pagini întregi!! Și încă despre o adunare care sa ținut acum câteva luni! Despre așa ceva am putea publica, îndată după adunare, cel mult 2—3 fețe, din manuscrisul trimis, iar nu 16 fețe, cât ai scris! Doar o foaie trebuie să cuprindă o seamă de lucruri, nu 1—2 rapoarte chilometrice. Nu vă spunem aceasta cu supărare, dar cu mirare, că unii oameni ne cer de multe lucruri, ce ne este preste putință a le împlini.

Mai multe contribuiri și colecte trimise pentru monumentul lui Vlaicu și fondul ziaristilor se vor publica în numerii viitori. Tot asemenea și unele mulțumite publice. Din lipsă de loc am trebuit a amâna astfel de publicații.

Petru Tomaș în B. Se 'ntelege, că Dumneata n'ai înțeles bine cu trimiterea banilor. Noi i-am trimis acolo, unde trebuia, încolo nu ne amestecăm de loc în astfel de afaceri.

Abonatul 2728. Cele dorite sunt publicate în foaia de azi.

Ioan Tăbăcaru. Noi nu cunoaștem nimic mai deaproape. Lasă-l în plata Domnului.

Abonatul 7839. În foaia de acum se află ceva publicat, cam așa, cum dorești Dumneata.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechiu).

- 17 Februarie: Abrud, Carțfalău.
- 18 Februarie: Balavasar, Cagu, Ciachi-Gârbău, Veneția de jos.
- 19 Februarie: Dej, Făget, Zelau.
- 20 Februarie: Alămor, Ferihaz, Goroslăul de pe Someș, Mediaș.
- 22 Februarie: Halmaghiu mare.
- 23 Februarie: Beba veche, Budapesta, Gyoma, Kecskemet, Zarand.
- 24 Februarie: Cincu mare, Petriș, Sighetul Marmăției.
- 25 Februarie: Dalboșeț, Hadad.
- 26 Februarie: Sepsi-Sân-Georgiu.
- 27 Februarie: Mălăncrav (Almakerék), Cluj, Haroscherek, Olafalău mare, Șomcuta mare.

Prețul bucatelor

În SIBIU la 24 Februarie st. n.

Grâu	Cor. 19,60 până 21,20	de hectolitru
Săcară	9,60	„ 10,80
Orz	5,60	„ 6,80
Ovăz	10,40	„ 11,50
Cucuruz	4,—	„ 5,—
Cartocfi	18,—	„ 22,—
Fasole	36,60	„ 38,60 la 100 chilo
Făină Nr. 3	35,80	„ 35,80
„ 4	35,—	„ 35,—
„ 5	160,—	„ 162,—
Slănină	160,—	„ 162,—
Unsoare de porc	50,—	„ 64,—
Său brut	80,—	„ 88,—
Său de lumini	96,—	„ 104,—
Său de lumini totid	66,—	„ 70,—
Săpun	5,60	„ 6,80
Fân	7,50	„ 9,10 la met. cub
Lemne de foc neplutite	7,20	„ 7,70
„ „ plutite	2,12	„ 2,12
Spirț rafinat	2,28	„ 2,28
Spirț ordinar	1,12 până 1,60	la chilo,
Carne de vită pentru supă	1,60	„ 1,80
„ „ friptură	—,80	„ 1,80
„ „ vițel	1,40	„ 1,80
„ „ porc	—,67	„ —,80
Onă 10 bucăți	1,60	„ 3,—
Un pătrar de miel	—,80	„ 1,20
Carne de cal		

În BUDAPESTA 25 Februarie n. st.

Grâu de Tisa 78 chilo	Cor. 12,25 până 12,45	la 50 chilo
„ 79	12,30	„ 12,50
Săcară	9,05	„ 9,15
Orz	6,85	„ 7,35
Ovăz	7,55	„ 8,20
Cucuruz	6,92	„ 7,02

Prețul banilor în 25 Februarie. n

Galbeni	Cor. 11,32	cumpărare: 11,42	vându 11,42
100 Lei, hârtie	93,30	93,30	93,80
100 Lei, argint	90,—	90,—	93,30
Lire turcești, aur	21,40	21,40	21,65
1 funt sterlingi englezești	23,84	23,84	24,04
100 marce, aur	116,90	116,90	117,85
100 „ hârtie	116,90	116,90	117,85
Napoleon	18,86	18,86	19,10
100 Ruble rusești, hârtie	252,—	252,—	254,—
100 „ „ argint	242,—	242,—	245,—

Loc deschis.

Atragem atențiunea cetitorilor nostri asupra renumitei fabrici de lumini și săpunuri **Gustav Meltzer** din Sibiu. Această firmă e una dintre cele mai de frunte în țara întreagă. Cumpărătorii sunt serviți cât se poate de prompt și conștientos, la comande de lumini de ciară pentru biserici, înmormântări, pomene și parastase. Prețurile sunt cât se poate de ieftine. Când comandați, în persoană sau prin postă, spuneți că ați cetit în „Foaia Poporului“, și o să căpătați o marfă foarte bună.

Din Budapesta. Cine are orice afacere în Budapesta să-i scrie dlui **L. Olariu**, funcționar în ministeriu. D-sa a deschis în Budapesta un birou de informații pentru Români din provincie ca să-i scape din mâinile agenților jipuitori.

Cine vrea să-și cumpere motoare bune, ori vre-o moară, ori alte mașini să-i ceară sfatul dlui Olariu. Cine are ceva de vânzare, cine are lipsă de un împrumut ieftin, cine are orice altă afacere în Budapesta, să-i scrie dlui Olariu, căci va fi îndreptat spre bine și va primi deslușiri corecte.

La dorință trimite gratuit planuri de mori, cataloage de motoare și alte mașini. Adresa: **L. Olariu**, Budapesta, II., Margitkört 11.

Doamnele aparținătoare țerii noastre, posedă dela natură un teind delicat, dar nu cam resistibil contra frigului și arșiții soarelui. Pentru scutirea pielii de arsuri de soare, crepături, bubulițe iscate din căldură, pistrue de soare să recomandă spre folosire pentru toaletă zilnică Crème Simon, Poudre de riz și Savon Simon. Să nu se schimbe însă cu alte Creme. De căpătat la J. Simon Paris și în farmacii, drogerii și parfumerii etc.

Dacă tușiți, dacă sunteți răgușiți folosiți numai decât adevăratele Bomboane-Pomete ale lui Réthy. Prețul unui carton este 60 bani și se pot căpăta în toată lumea. Cumpărați numai excelențele Bomboane ale lui Réthy, căci ele se vând anual în mai multe sute de mii de cartoane. E deci o dovadă strălucită, că ele în urma bunătații lor, întrec orice fabricate atât din țara noastră cât și din străinătate! Feriți-vă la cumpărare de falsificări și pretindeți totdeauna numai Bomboane de-ale lui Réthy.

Publicațiune.

Comuna Réten Retisdorf își dă în arândă dreptul de crăsmărit în 5 Martie n. 1914, la 10 ore a. m., începând cu ziua de licitațiune, pe 2 eventual pe 3 ani. Licitația se ține verbal în cancelaria comunală și se va arândă la celea imbie mai mult.

Prețul de strigare este 1600 Cor. Vadiu este 10% din prețul de strigare.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea la cancelaria comunală în orele oficiale.

Réten, 18 Februarie 1914.

Primăria comunală.

Unul sau doi băieți.

se primesc ca **învățăceli** la **Ioan Borgia**, măiestru faur în Săliște (comitatul Sibiului).

Eu sunt fără îndoială în stare, prin mărfurile produse în fabrica mea, de-a mulțumi pe oricine cu marfă bună, pe lângă prețuri ieftine, serviciu solid și avantajios

LUMINI de ciară și stearină

pentru biserici, înmormântări, pomene și parastase

Săpun

pentru spălarea albiturilor și pentru toaletă etc.

...
Fabrica de săpun și lumini
 mânăta cu abur a lui

Meltzer în Sibiu

înființată la 1848

Prăvălie și magazin în strada Gușterii Filiale: Piața mică și strada Cîsnădiei

Revanzătorii primesc rabat mare. — La cumpărări mai mari se fac și altor persoane cele mai moderate prețuri. Oferte și prețuri-curente se trimit la cerere gratis și franco.

1593

O econoamă

harnică, dela 40 ani în jos, de orice confesiune, dar cu purtare bună și se priceapă lucrul casei, caută un învățător vădov de 43 ani, de confesiune gr.-or. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului“, de unde se vor trimite respectivului învățător.

Un tânăr

comerciant român, în etate de 27 ani, are prăvălie de coloniale și delicatose, modern aranjată într'un oraș mare, din Ardeal, **voiește a se căsători** cu o d-șoară tânără, plăcută, cu avere. Respectiva să fie solidă și aplicată a mă ajuta în conducerea prăvăliei. Epistole serioase provăzute cu fotografie rog a se adresa la administrația acestui ziar sub deviza „Orfan comerciant“, de unde se vor trimite mie. Discreția chestie de onoare.

Nr. 262/1914 not.

1622

Publicațiune.

Primăria comunală din **Sâmbăta inferioară** (comitatul Făgăraș) dă în licitație publică moara comunală din loc pe durată de 3 ani, începând din 6 Maiu 1914. Licitația se va ține în 10 Martie a. e., la 9 ore a. m., în cancelaria comunală. Prețul strigării 500 Cor., vadium 10%.

Tot atunci să vor vinde în licitațiune pe lângă bani gata sitele dela moară în lungime de 4 m. în stare bună. Prețul strigării 250 Cor. Condițiunile detaliate să pot vedea în cancelaria comunală în orele oficioase. Sâmbăta inferioară, în 19 Febr. 1914. Primăria comunală.

O moșie

pe hotarul Turdei, în mărime de 229 jug. □ e de arândat cu 1 Aprilie 1914. Reflectanții să se adreseze la dl Dr. Octavian Russu, avocatul „Albinei” în Sibiu. 1633

Un contabil

mai în etate, dar necăsătorit, se caută pentru un birou comercial. A se adresa la C. Ivan în Pitești, România. 1590

Beutură excelentă și cu gust bun care produce sânge. Recomandă de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență. Influențează producerea sângelui, întărind mușchii și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3.50, una mică Cor. 2.—. Se capătă în toate apotecile. 1118

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu.

Mare succes

au inseratele în „Foia Poporului” unde sunt citite de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI”

Pescarul cu un mare batoc în spate sunt semnele caracteristice ale veritabilei „Emulsiuni-Uleului de pește” alui Scott

și numai aceste sunt alcătuite după adevăratele experiențe ale lui Scott. Dar fiindcă sunt puse în circulațiune o mulțime de imitațiuni, de mai multă sau mai puțină valoare, a căror ambalare (impachetare) sunt imitate conform adevăratelor Emulsiuni ale lui Scott, să se observe la cumpărare acurat asupra mărcii noastre de scutire „Pescarul”, și orice alte falsificări să se respingă înapoi.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil. De vânzare în toate farmaciile. Trimitându-se 50 fil. în mărci postale la adresa SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Wien, VII și pe lângă provocare la ziarul acesta, să trimită prin o farmacie un pachet de probă gratuit. 1309

Se dă în arândă

la moment, pe hotarul Sibiiului, lângă drumul Șurei mari, în dricul „Fleischschenberg”, vis-à-vis de moșia Drottleff 11 jugere și jumătate de arătură pe timp de 6—12 ani, pe lângă condițiuni favorabile. — Informațiuni se dau la avocatul Dr. Gregor Slakovits în Sibiu, strada Bruckenthal Nr. 25. 1603

Moșie de arândat.

Se dă în arândă o moșie pe trei ani, începând dela 1 Martie st. v. 1914. Moșia este de 100 jugăre castrale, dintre cari 75 jugăre aratură, iar 25 jugăre fânaș. Cine dorește a lua în arândă aceasta moșie să se adreseze la văduva Maria George Braniște, în comuna Proștea (Prépostfalva), u. p. Szentágota, 1591

Oleiu

din simburi de bostan, curat, pe lângă garanție, pentru mâncările de post. La dorință trimitte de probă Lengyel Sándor & Comp., Pankota. 1617

Cele mai frumoase
Ilustrate

Vederi din Sibiu, Porturi naționale, ilustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Hârtii pentru
scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și colori moderne se află, cu prețuri ieftine, la Librăria dela

Foia Poporului
Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.
Probați numai odată și vă veți convinge.

Dentist
Virgil Muntean

SIBIU
Str. Urezului (Reisbergasse) 17

Pune dinți 1266
în cauciuc și de aur cu
prețuri moderate

Cine are de vânzare
lemn de stejar

trunchiu dela 45 centimetri diametru grosime în sus până la 80 sau 100 cm., să se adreseze la I. Petrașcu în Sibiu, strada Cîsnădiei Nr. 30, amintind totodată și prețul cum le-ar putea predă la gara cea mai apropiată. Prețul să se comunice pro metru lungime și cubic. 1634

Pari de viie
Pari pentru hemei
Lemne de clădire
de diferite mărimitot felul de
scânduri

se vând zilnic în magazinul meu de lângă gara din Orlat 1613

A. GERSON
ORLAT (Szeben m.)

Cine folosește zilnic și consecvent Odol, întrebuițează după a noastră cunoștință de azi, cel mai bun mijloc pentru dinți și gură. Prețul: sticlă mare K2—mică „1.20

Mașină de clocit pui

se vinde cu prețul de cor. 90— în Sibiu, la Josef Kopacsek, Strada Seivert Nr. 13, (Conradwiese).

Nu uita

stimate cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unui inserat citit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai citit în inseratul din „Foia Poporului”.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lăfșirea foilor noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește

depunerii spre fructificare cu 5 și 5½%

după mărimea sumei și termenul de abdicere. Darea de interese o plătește institutul.

Direcțiunea

Aviz.

Aduc la cunoștința On. Public din Sibiu și jur, că până când mi-am putut aranja o prăvălie proprie, după eșirea din tovărășie cu dl I. Radu, până acum am lucrat în tovărășie cu fratele meu I. Mânzat. Cu stimă vestesc On. Public, că de azi înainte mi-am deschis singur o prăvălie de măcelar în Str. Turnului (Saggasse) Nr. 11 (edificiul „Hotel Mihaiu”), care să întrunească toate condițiile unei prăvălii moderne și mi-am asortat-o cu tot felul de carne: carne de vită, vițel, porc și miel. Afară de acestea țin slănină, unsoare și carne afumată etc., de prima calitate.

Prețuri moderate, serviciu prompt și conștientios! Rugându-mă de sprijinul On. Public, semnez

Cu deosebită stimă

COMAN MÂNZAT, măcelar
Sibiu, Str. Turnului (Saggasse) Nr. 11 (Hotel Mihaiu)

Pastă de dinți

KALODONT
Apă de gură

Avantagiile noului călăuș de gami

BERSON

sunt

durabilitatea enormă
elasticitatea deosebită
și forma **ideală**

Un învățăcel

să primește momentan la **Ilie Măgean**, croitor în Săliște (comitatul Sibiului). 1615

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisanădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe englezești,
francezești și indigene, din
cari se execută după măsură cele
mai moderne vestimente precum:
**Sacko, Jaquete și haine de
salon**, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune
merită noutățile de stoffe pentru
pardisiuri și „Raglam”, cari
se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** con-
fecționate în atelierul meu, îmi per-
mit a atrage deosebita atențiune
a On. domni preoși și teologi ab-
solvenți. — **În cazuri de ur-
gență confecționez un rând
complet de haine în timp
de 24 ore.** — Uniforme pentru
voluntari, cum și tot felul de articli
de uniformă, după prescripție cro-
itura cea mai nouă.

Pentru ceice
vin la Sibiu

Aviz!

Pentru ceice
vin la Sibiu

Subscribul aduc la cunoștința onoratului public,
din comunele din jurul Sibiului, că am preluat

Cârcima din Sibiu, Poarta Cisanădiei Nr. 3
fostă mai înainte a lui Klein,

și mă voi strădui în cea mai mare măsură a mulțumii pe toți,
cari mă vor cerceta. Îndeosebi sunt o seamă de oameni de-ai noștri
de prin comunele dimprejur, cari au o bună ocazie a trage la
mine, când vin la Sibiu, fie singuri sau cu căruțele și cară cu vite.

Mâncări și beuturi bune, ieftine și curate

Rugându-mă de binevoitorul sprijin, semnez

1546 cu toată stima **TRAIAN MARIAN**

Sprijiniți comerțul român!

Depozit bogat sortat!

1305

A. Henrich & W. Müller

Prima fabrică de piele sibiană
Sibiu, Bachgasse Nr. 3—5,

și recomandă fabricatele lor precum: tălpi
pentru opinel din piei întregi de boi și
bivoli, Vaches-Croupions și tălpi de bivoli cu
margini și fără margini în diferite calități.

Mai departe se află în depozitul fabricii un mare asortiment în
Părechi de opinel tălate pentru femei, bărbați și copii.
Brandshkipsen și diferite bucăți de tălpi căzute.
Piei de vacă de vachs, lucii sau și în pregătirea lor
Pittlinguri de vachs,
Kipse de vachs,
Piei de vită de vachs,

**Piei crepate de vachs, Boxpittlinge, Mast-
boxe, Roxcalf, Chevreaux** în diferite fărbi și
fabricate. **Piei de oale** în fărbi diverse. **Căptușeli
de oale.** Asortiment bogat în toate necesitățile apar-
tătoare pantofăritului și cismăritului și în calapoade.

Călcaie de gumă.

**Difevite lacuri, creme și mijloace pentru con-
servarea ghetelor.** În despărțământul nostru propriu să
pregătesc, la dorință și după măsură, toate părțile de sus la
ghete (fețe) prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețuri
solide!

Fabricate
proprii!

Serviciu conștient exact!

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188

Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare
societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare ro-
mânească, înființată de institutele
financiare (băncile) române din Fran-
silvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**
directorul executiv al „Albinei”
și prezidentul „Solidarității”

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări
asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijloacește: asi-
gurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.
Toate aceste asigurări **BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE**
le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face
prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbajii de
încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni să dau
gratis și imediat 423

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legă-
turi — pot fi primite oricând în serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deo-
sebite că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate
de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare
Sibiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”

MOBILE Incrate solide și
conștiențios ...

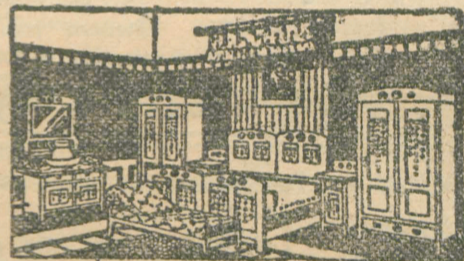
se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:
mobile de tot felul
pentru tineri nou că-
sătoriți, mobilări de
hoteluri, vile, insti-
tute, cafenele și
restaurațiuni

— Telefon Nr. 47 —
cu legătură în com. întreg

Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice

Prima neguțătorie mare
de vinuri

Ludwig Fronius

Fabrică de liche-
ruri și serbătorie
de rachuri o o o
Mare neguțătorie
de rachuri de o
Drojdi, Trevere și
Prune o o o o o

SIBIU, Pivnița „Mönchhof”

SPECIALITĂȚI:

Țuca veritabilă, fierbere
proprie și Romuri lamaica
direct importate.

„Compagnie Generale Transatlantique”

Linia Franceză Linie regulată directă
de vapoare repezi =

Havre—Newyork și Canada

preste Basel (Elveția) și Paris 1106

Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-tér 15

Telefon:
József 14—97

Gulliver

**călcăiu
de cauciuc**
de primul rang
**regele călcăie-
lor de cauciuc**

**Enorm de ieftin fiindcă e făcut
din cauciuc**

Uimitor de ieftin!

710 buc. pentru numai cor. 3-75.

Un orologiu aurit minunat precision „Anker” cu umbletul de 36 oare pre lângă garanția de 8 ani împreună cu lanț frumos, o cravată de mătase pentru domni, un ac masiv de cravată, care nu se rupe, 3 bucați batiste fine, un inel pentru domni cu piatră scumpă imitată, un spî pentru țigări din epură de mare imit., o oglindă minunată de buzunar pentru toaletă, un aparat pentru fotografat la moment, un scobitor de dinți în consistență din 4 părți, broșă pentru dame „Noutate” o păreche de bumbi de manșete din aut double „Ideal” cu închizătoare patentată, un album minunat cu chipurile cele mai frumoase ale universului pentru cari fiecare trebuie să aibă interes, un colar minunat pentru dame din mărgelă orientale, cari nu se sparg, 20 obiecte fine pentru corespondență și încă 610 obiecte necesare pentru casă, toate laolaltă împreună cu orologiu, care singur valorează banii aceștia, costă numai cor. 3-75. Trimiterea se face cu rambursă prin Export-Haus „LOUVRE” 1873

F. Windisch, Krakau Nr. M. 28
nuretroCelimNB. on

Ceapă

alu, morcov, pătrânjei, hrean, rădăcină de hrean și sămânță de ceapă calitate curată de makó precum și sămânță lungă de pătrânjei, albe, ambele de toamnă, asupra curățenii și puterii germinului examinat și plombat de stațiunea școalei de sămânță mag. ung. Sămânța de ceapă 82-84 procente puterea germinului și 99 procente curat, sămânța de pătrânjei 84 procente puterea germinului și 97 procente curat, mai departe ceapa de sădit rotundă și lungă se poate căpăta pe lângă prețurile cele mai ieftine de zi.

De probă să trimită franco pe postă.
5 kgr. sămânță de ceapă K 15-
5 „ sămânță de pătrânjei „ 8-
5 „ alu „ 5-
5 „ ceapă de sădit „ 4-50
5 „ hrean „ 5-
5 „ rădăcini de hrean „ 6-
1624

MANDL ZSIGMOND, Makó.

Restauri de Keravit
Kochii de dame din Loden
sunt ieftine și se află în cea mai bună calitate numai la firma
I. Ingrediențe: Webber, Zsigmond, Zsigmond
JOSEF MASCH
în INGROWITZ, Mähren (Austria).
Aceste articole de modă (Loden) sunt o adevărată minune pentru revărsarea lor, de care sunt foarte laudate de dame. — Căsuță aparte. 1832

1 500 Coroane 1
plătesc D-Tale dacă
„Ria-Balsam“-ul
meu nu nimicește în timp de 3 zile, fără durere rădăcinile ochilor de găină, nejeii și pielea vârtăsoasă. Prețul unei țigări cu cartea de garanție alăturată 1 Coroană, 3 țigări cor. 2-50.
KEMÉNY, Kaschau (Kassa) Ungaria
I. Postfach 12/1288. 1599

De cetit de aceia care suferă de stomac.

„Am suferit, toată viața mea, scrie d-na Louvert, de violente crampe de stomac. Mama și bunica mea sufereau totdeauna de același lucru. Eră dar pentru mine o boală din naștere. Cea mai mică răceală, cea mai ușoară emoțiune, o digestie dificilă sau rea, redășteptau îndată aceste crampe. Simt, mai întâiu un fel de jenă în stomac. Numai decât respirația mi se îngreunează, ochii se împăinjenesc, fața mi se îngălbinește și se contractă. Câteodată am accese atât de teribile încât nu pot stă locului; mușchii mi se contractau așa de violent încât corpul întreg avea tresărituri. Aceste crize durează mai mult sau mai puțin timp, câteodată chiar ore întregi. Adesea ele dispar un moment, apoi revin mai puternice, lăsându-mă firește într-o stare de slăbiciune extremă, cu atât mai rea cu cât nu văd nici un remediu.

D-na LOUVERT

Semnat: Félicité Louvert, la Aubigné.

Întrebuințarea Cărbunelui de Belloc, în doză de 2-3 lingurițe după fiecare masă, ajunge, într-adevăr, pentru a vindeca în câteva zile boalele de stomac, chiar și pe cele mai vechi și mai rebele la orice tratament. El produce în stomac o senzațiune plăcută, dă poftă de mâncare, grăbește digestiunea și face să dispară constipația.

Este suveran contra îngreunării stomacului după masă, contra migrelor rezultând din reaua digestiune, contra greței, sughitului și tuturor afecțiunilor nervoase ale stomacului și intestinelor.

Mijlocul cel mai simplu de a lua praful de Belloc este de a-l topi amestecându-l într-un pahar de apă curată sau zaharată pentru a-l bea, apoi după voie, dintr-o dată sau de mai multe ori.

Cărbunele de Belloc nu poate face decât bine, niciodată rău, oricare ar fi doza în care e luat. Se găsește în toate farmaciile și drogeriile. Preparațiunea: Paris, 19, rue Jacob. — Prețul pentru o sticlă prav cor. 2-75, pentru o sticlă pilule cor. 2-25.

S'a încercat a face imitațiuni ale Cărbunelui de Belloc dar ele sunt ineficace și nu vindecă, fiindcă sunt rău preparate.

Pentru a evita orice eroare, priviți bine dacă eticheta flaconului poartă numele lui Belloc.

P.-S. — Persoanele cari nu se pot obișnui a înghiți pravul de Cărbune, pot să-l înlocuiască cu Pastilele de Belloc, luând 2 sau 3 pastile după fiecare masă și ori de câte ori au dureri.

Se obțin aceleași efecte salutare și o vindecare tot atât de sigură. Aceste pastile conțin numai cărbune pur. E destul a le pune în gură unde ele se disolvă singure și a înghiți saliva.

NEIGE DE FLEURS e cea mai nouă și eficientă lucrătură
Cremă pentru mâni și față
și cea mai bună mijlocire igienică a timpului prezent.
Tuba 80 fleri De vânzare în tot loc. Doza cor. 1-60

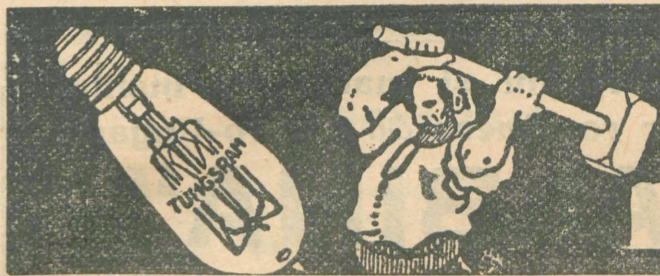
Viță americană altoită precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini, în diferite variațiuni furnizează renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.
Fr. Caspari
Mediaș—Medgyes (Nagyküküllő vm.)
Serviciu conștiințios. = Soluri garantate.
Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal de la d-nii proprietari cari mi-au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus. 1314

500.000 de pași
poate umbra cu apă o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau sunt provăzute cu numele **GEORGE LIMPEDE**
Gratis reparez orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare.
GEORGE LIMPEDE
SIBIU
Plaza Brânzei Nr. 9

AGRICOLA întreprindere de mașini agricole și motoare
BUDAPEST, V., Kóráll-utca 9
Ce e bun e și ieftin!
Motoare de ulei brut original svedez și original Diesel pentru instalațiuni de mori și pentru aite scopuri industriale.
Motoare de benzin și ulei brut pentru garnituri de țierat, cari funcționează în toată țara spre deplină îndestulare a cumpărătorilor.
Se află pururea în depozit. 1371
Prețuri moderate. — Condițiunile cele mai favorabile de spivire în rate pe mai mulți ani. — Catalog de prețuri și desluisiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.
— **Correspondență românească.** —
Tot felul de sicuri și carci
Tot felul de articole tehnice

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie
ORENDT G. & FEIRI W.
(odinoară Societatea curelarilor)
Sîrada Cisnădiei 45 - SIBIU - Heilauergasse 45
Magazin foarte bogat în articole pentru cărotat, călărit, vânat, sport și voiaj, poelăzi și procovățuri, portmonee și brecele solide și
alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobă) permanent în depozit.
Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco. = Comandă prin postă se eectuesc prompt și conștiințios =
Mare depozit de hamuri pentru cai dela soiriile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (foluri) de cai și cofere de călătorie.

La comanda dela orice firme, despre care ai aflat din Foai, **să amintești** totdeauna, că ai cetit inseratul respectiv în **„Foaia Poporului“** ca astfel să fii servit bine, grabnic și ieftin

Nu întrebuințați alta, decât numai para cu drot original

1578

provăzută cu inscripția

„TUNGSRAM“

Atențiune
la
falsificări!

Fabricațiunea dela: Vereinigte Glühlampen- u. Elektrizitäts-A. G., Ujpest 4.

CĂLBEAZA

la oi, capre, porci și vite mari (bol și vaci), se vindecă numai prin medicina probată a apotecarului SIMON ONICIU din Abrud (Abrudbánya).

O doză (porție) pentru o oaie costă 60 fileri.
O doză (porție) pentru vite mari, 3 coroane.

Onor. public e rugat, ca dintr-o comună să se unească mai mulți la comande, căci plata poștei le vine așa mai ieftin. La comande peste 100 cor. jumătate din preț să se trimită înainte. Comande de probă nu se trimit mai puțin decât pentru zece oi. Comandele să pot face numai dela:

SIMON ONICIU, apotecar în ABRUD (Abrudbánya).

Scrisori de mulțumită

St. dle apotecar! Medicina ce am comandat-o de probă contra călbezei la oi, am probat-o și am aflat-o de bună, căci am tăiat din oi, m'am convins că călbeza din ficat era moartă. Te rog deci mai trimite-mi pentru 30 de oi. — Offenbaia, 28 Decembrie 1913. Ion Mladin m. p., măcelar.

St. D-le! Cu leacul în contra călbezei ce am procurat dela D-voastră am probat cu 10 oi și dovedindu-să de foarte bună am tăiat una după două săptămâni dela folosință și n'am mai găsit în ea decât 6 fire și aceea încă moarte, de aceea vă rog încă pentru 30 oi, cât mai în grabă. — Somostelke, 29 Decembrie 1913. Ioan Francu m. p., com.

St. D-le! Medicina contra călbezei folosită până acum, a succes foarte bine. Medicina precum se vede are mare efect. Am tăiat din oile la care le-am dat, în una nu am aflat nici un fir de călbează și scatul ca de miel de frumos, cu toate că știu sigur, că înainte de a folosi medicina, a avut călbează destulă, în una însă au mai fost câteva fire. Te rog mai trimite-mi pentru 15 oi. — Kozmatelke, 29 Dec. 1913. Neagoe Roșca m. p., arândator.

St. D-le apotecar! Mă rog să faci bine să-mi trimiți și mie din medicina care ai aflat-o D-voastră, pentru 2 vite mari, căci am auzit că e foarte bună contra călbezei. — Răcnița, 8 Ian 1914. Nicolae Goju, comit. Carașeșverin.

St. dle apotecar! Probând leacul D-voastră contra călbezei, m'am convins că e foarte bun, căci după 48 de ceasuri, lapădă călbeza moartă în gunoi. Cea mai mare mulțumităi aduc din inimă. — Minaesti (Hunyad-Dobra), 21 Ianuarie 1914. Marinăscu George I. Alesandru.

St. dle! Medicina contra călbezei ce am primit-o dela D-ta, are efect foarte bun, am folosit-o la 10 oi. Vă rog mai trimiteți pentru 40 oi — Petrița (Lonyatelep), 21 Ian. 1914. Ilie Preda Buliga m. p., cantor.

St. dle apotecar! Luând la cunoștință dela dl preot Augustin Mihulin din Borosheș, cum că D-ta ai leacuri pentru călbează și sunt foarte bune căci s'au însănătoșat cari erau gata să piară, de aceea trimite-mi și mie, pentru 3 capete de vită. — Borosheș, 21 Ianuarie 1914. Iorga Lazar m. p., plugar.

St. dle Oniciu! Medicina trimisă pentru 10 oi de probă, a avut efect foarte bun, pentru care atât din partea mea, cât și dela cultivații de oi, primii mulțumirile noastre. Acum te rog pentru 15 oi medicină expres. Celelalte comande vor urma. — Nagylaposnot. Cu toată stima: Aurel Bărsan m. p., comerciant. 1563

St. dle! Cu mare bucurie vă aduc la cunoștință că leacul trimis e foarte bun și-l voi recomanda și la alții. Porumbacul de sus, 5 Ian. 1914. Cu stimă Ion Căpățină m. p.

Atențiune!

50.000 părechi de ghețe!
4 părechi de ghețe
numai **Cor. 7-90**

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost îndemnat a cheltui o mare cantitate de ghețe adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 părechi ghețe cu șinoare, pentru domni și 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai K7.90 Trimiterea per rambursă.

S. Lustig, export de ghețe
Neu-Saudez, 54/p, Austria
Schimbul e admis sau banii retour

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI“. ■ ■ ■ Informații să dau și comande să primesc la administrația „FOAIA POPORULUI“. ■ ■ ■

„Hai să dăm mână cu mână,
Cei cu inima română!“

Deschidere de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public românesc și în special a onoratei preoți și învățătorimi, că mi-a reușit să cumpăr casele cu

vestita prăvălie „la Gligor“
din SIBIIU, Piața mică,

și pe care mi-am asortat-o cu toți articlii de manufactură atât pentru dame și domni, cât și pentru țărani și țărance.

Din cauza procesului ce l-am avut cu orașul, stând prăvălia mai multe luni închisă rog pe onorații preoți din jurul Sibiului, să binevoiască a recomanda prăvălia mea credincioșilor din comuna Domniilor.

Cu deosebită stimă

Teodor Doboșiu.

1465

Ingrădituri nimeritor de ieftine! Invențiune senzațională!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neintrecută a

= **impletitiurii** =
„HUNGARIA“

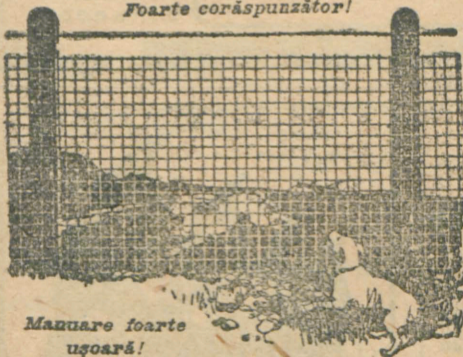
Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc. Prețul per metru cvadrat 32 f și mai sus.

Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker
fabrică de sârmă de ingraditură din impletitură și de gratii
Budapesta VIII, Üllői út 48/84

— Serviciu ieftin, repede și conștientos. — Prețuri ilustrat, gratis și franco.

Foarte corăspunzător!

Manuare foarte ușoară!

Balsamul apotecarului A. Thierry

e un mijloc neîntrecut la boale de plămâni și de piept, moderează catarul, oprește flegma, ușurează durerile tusei. Are efect excelent la aprindere de gât, răgușeală și la boale de gâtle, friguri, indeosebi sgârșiri în stomac și colică. Vindecă beale genitale și hemoroide, curăță rănci și întărește apetitul și mistuirea. Servește tare bine contra durerilor de dinți, a dinților găunoși, contra mirosului de gură și alte boale de dinți și de gură, încetează mirosul provenit din gură sau stomac. Mijloc bun contra limbricilor. Vindecă tot felul de răni, orbant, beșici provenite din ferbințeli, buboale, buburuze, răni provenite din arsură, membre degerate, sgrăbunțe, bube ce-au eșit pe piele, dureri de urechi etc. Să nu lipsească din nici o familie, indeosebi când bătute epidemii de influență, holeră și alte epidemii. Serie la: 1972

A. Thierry, apotecar la Ingerul pășitor la Pregrada bei Rohitach
12 sticle mici sau 6 sticle mari sau 1 sticlă mare specială cor. 5-0
La comande mai mari e prețul mult mai ieftin!

Singura veritabilă

1073

Alfie-Centifolia a lui **Thierry**

Impiedecă și oprește inveninarea sângelui. Face de prisos operațiile.

Se folosește: la femei cari laptează, la pornirea laptelui, împotriva înțepirii peptului, la orbant, inflamație de picioare sau de os, răni, picioare umflăte și la mănecarea osului; apoi la răni de sabie, împunsături, împuscături, tăieturi și sdruncinări, precum și la înlăturarea din corp a obiectelor străine, ca: sticla, țanduri, pietriș, alice, spini etc., la tot felul de umflături răni, carbunc, chiar și la cancer (rac); la negei pe mâni sau la picioare, beșici, răni la picioare, răni de arsură, la slăbire provenită din zăcut mult, beșici de sânge, curgeri de urechi etc. etc. 2 cutii costă K 3-60, pe lângă trimiterea înainte a banilor sau cu rambursă. Se capătă la apotecarului Török Jozsef în Budapesta și în cele mai multe apotece din țară. En gros se află la drogeriile: Thalmyer și Seitz, Erezil Hochmeister și Frații Radano-vits în Budapesta. Unde nu e deposit să se comande direct dela:

A. THIERRY, Apoteca la Ingerul pășitor în **PREGRADA** (lângă Rohitach-Sauerbrunn).

SAM. WAGNER,

Prima turnătorie de fier Sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiiu-Nagyszeben,

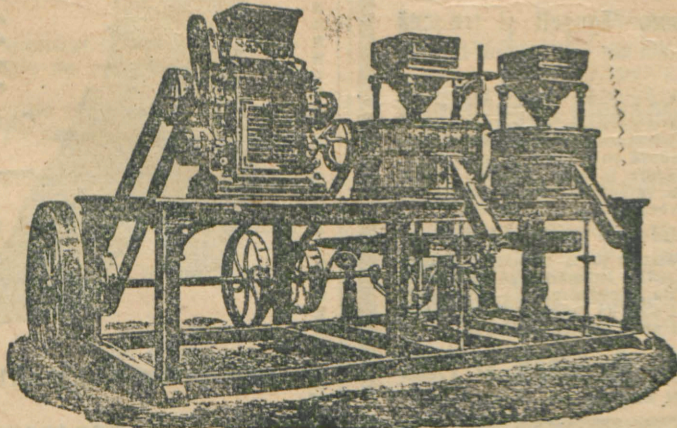
Târgul fânului
= Nr. 1 =

Atențiune!

1586

Doritorii de-ași procura mori, cilindre pentru asortat făină, pietrii de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și unelte agricole, mașini de lână, piua pentru abale (postav) tot soiul de motoare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini precum și Traverse, Cement, Trestie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificări).

În bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găsesc toate sculele pentru meseriași fierari, tâmplari, dulgheri etc., cu

prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea celui obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă.

Cataloge se trimit gratis și franco.

Numai odată în viață!

50.000 strae (acoperitoare)

à Kor. 1.95

designate pentru export în Balcani, dar rămase din cauza războiului luate din lână de Himalaia și Brinn, de aceea foarte călduroase și pentru iarnă de nefrunțat cam 200 cm lungime și 180 cm lățime, desin cu vârgi și borduri de colorii minunate, sunt de vânzare numai în scurt timp, cu prețul jumătate de numai Kor. 1.95 pro bucată. Aceste strae pentru iarnă sunt vrednice încă odată atâteaia de vânzare să află pe lângă aceste prețuri senzaționale numai atât timp cât ajuge depozitul.

1 buc. strai de iarnă costă numai K 1.95
 5 " " " " " " " 5.70
 6 " " " " " " " 11.-

Singura vânzare cu rambursă prin:

M. Swoboda, Wien, III/2, Hiessgasse Nr. 13—348.

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de 707

asigurări pe viață în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3% —

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig. Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capit.

Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viață	K	5.458,689-43
Pagube de incendiu		5.458,645-67
In total a fost la Transsyl- asig. pe viață		11.740,710-—
vania la 31 Dec. 1912 asig. de foc		133.667,241-—
Capital de fondare și rezerve		2.603,400-—

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.

Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori), cari au legături bune la oraș și în provincie, să primesc în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugos, Medias și Mureșosorheiu

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K	6.000.000-—
Fonduri de rezervă și penziuni	„	2.350.000-—
Portofel de cambii	„	17.700.000-—
Imprumuturi hipotecare	„	12.400.400-—
Depuneri spre fructificare	„	24.500.000-—
Scrisuri fonciare în circulațiune	„	10.000.000-—

Primește depuneri spre fructificare cu 5-5 1/2 0/0

după terminul de abdicere, plătiind însuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asignațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Direcțiunea.

782

Berea albă și neagră din

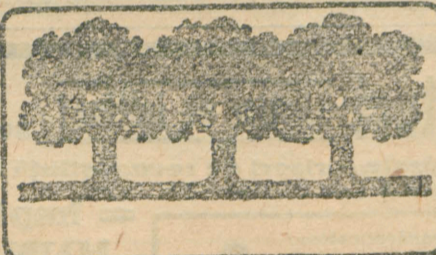
Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

724

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

Cafea

cu 50% mai ieftină!

Cafea americană foarte crăpătoare și foarte aromatică. Un săculeț de probă (5 chilograme) se trimite pe lângă prețul de 10 coroane franco cu rambursă

A. SAPERESCU 1568

Export de cafea și teiu, Tiszabodgány 326

Linia

Holland-America Rotterdam

Societate de vapoare Nederlandă-Americană

Firmă protocolată în Ungaria.

În fiecare săptămână circulare între

Rotterdam - Newjork - Kanada

1526

Cancelaria

Budapest, VII., Thököly-ut 10.

Soufflé prin lege

Imitațiunile sa urmăresc prin lege

În tusa, răgușeli și troacnă nu există alt mijloc mai bun de cât veritabile

Bomboanele Menthomol

cari vindecă cu efect repede și sigur, sunt plăcute la luat, au gust deplin bun, nu vătămă stomacul și promovează pofta de mâncare.

Prețul unui carton 40 fileri.

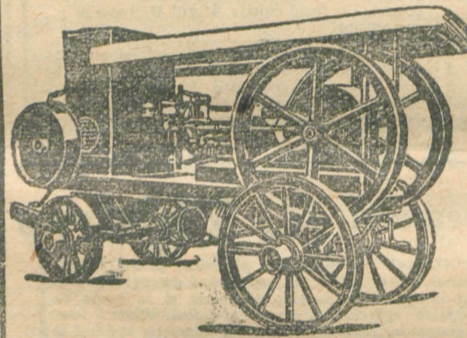
De căpăt în toate farmaciile și drăgeriile. — La cumpărare să se observe la numele „Menthomol“. — Pe fiecare carton trebuie să figureze clicheul celor 4 pitici mai sus alăturați.

Fabrica: A. EGGER și FIJOL

literat de curte cea. și reg. WIEN.

Societatea HILLE

pe acții și fabrică de motoare cu gaz în Dresden, fost odinioară MORITZ

Cea mai veche și mai mare fabrică specială din Germania-de-mijloc de motoare de tot felul și de instalațiuni cu gaz aspirător.

Reprezentanță generală

Rálmár Ernő, inginer Budapeșt VI. Podmaniczky-utca 4/N.

Telefon 22-76.

Motoare cu benzin 1602
 gaz
 petroleu
 ulei crud
 gaz de pământ
 sist. Diesel
 cu gaz aspirător
 în toate mărimile.

Ocazie foarte potrivită

la prăvălia de încălțăminte

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie“

Sibiu, strada Onsei Nr. 7

pe lângă prețuri ieftine.

Tot felul de ghete, în orice anotimp, cu prețuri de reclamă.

Prețuri:

Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:	
Pentru copii, mărimea	20-25 = K 3-4
„ „ „ „ „ „	26-28 = „ 4-5
„ „ „ „ „ „	29-34 = „ 5-7
„ „ „ „ „ „	35-39 = „ 7-9

Principiul meu este: Căștig puțin, vânzare mare!

Păpucl de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv 4-14
 Ghete înalte pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv 8-14
 Ghete de lucru pentru domni, tari, esecție în Kalv sau piele de vichs 7-

Ghete în Chevreaux sau Box:

Ghete pentru domni cu gumi sau băleri K	9-50
„ „ „ „ bumbi sau Ideal	10-
„ „ „ „ Kobrak	14-
„ „ „ „ Oslaria	12-
„ „ „ „ formă americană	13-
„ „ „ „ formă americană,	
cu bumbi și băleri	16-
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile	20-

Mare alegere în:

cisme pentru copii și domni. —
 Camași cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 cor.

În dumineci și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

„SPERANȚA” institut de credit și de economii soc. pe acții în Hosman.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „SPERANȚA”, societate pe acții să invite, conform §§-lor 15 și 16 ai statutelor societății, la a

VI-a adunare generală ordinară

care se va ține în Hosman, Duminecă, în 15 Martie 1914, st. n. la 11 ore a. m., în localul institutului.

Obiectele:

1. Deschiderea și constituirea adunării (§ 21).
2. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului de gestiune 1913 și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Distribuirea profitului curat și darea absolutoriului.
4. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune.

Domnii acționari, cari în sensul §§-lor 18 și 19 din statutele societății voiesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Sâmbătă, în 14 Martie st. n. a. c. la 12 ore din zi, la cassa institutului în Hosman.

Hosman, în 14 Februarie 1914.

Directiunea.

„SPERANȚA” takarékos és hitelintézet részvénytársaság Holczmányon.

Meghívó.

A „SPERANȚA”, takarékos és hitelintézet részvénytársaság t. c. részvényesei az alapszabályok 15 és 16 §§-ai értelmében ezennel meghívotnak e Holczmányon 1914. évi március hó 15-én d. e. 11 órakor az intézet helyiségeiben megtartandó

VI-ik rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása és alakulása (az alapszabályok 21 §-a értelmében).
2. Az igazgatóságnak az 1913. üzleti évről szóló jelentése az 1913. évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentése.
3. A tiszta nyeresemény felosztása és a felmentvény megadása.
4. Két igazgatósági tag választása.

A részvények urak, a kik a társaság 18 és 19 §§-ai értelmében a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik útján szándékoznak résztvenni, felkéretnek, hogy részvényeiket és esetleg meghatalmazási okmányaikat az intézet pénztáránál legfeljebb 1914. évi március hó 14-éig d. e. 12 óráig bezáróleg letétbe helyezték.

Holczmány, 1914. évi február 14-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon.

Bilanț la 31 Decembrie 1913.

Mérlegszámla 1913. december hó 31-én.

Pasiva — Teher.

	K	f
Cassa — Kézpénz		2.084.48
Cambii escomptate — Leszámitolt váltók	K 78.887.27	
Cambii cu scop hipotecar — Jelz. bizt. váltók	„ 16.056.—	89.943.27
Obligațiuni — Kötelezvények	K 17.175.86	
Imprumuturi hip. — Jelzálog kölcsönök	„ 71.142.74	88.318.60
Efecte — Értékpapírok		600.—
Edificiul institutului — Banképület	K 8.817.62	
După amortizare — Leirás után	„ 317.62	8.500.—
Mobiliar — Felszerelés	K 556.24	
După amortizare — Leirás után	„ 56.24	500.—
Spese anticipate. — Előlegezett költségek		55.32
Interese anticipate la reescont — Előlegezett kamatok visle-		617.13
számitolt váltoknál		190.618.80

	K	f
Capital societar — Alaptőke		40.000.—
Fond de rezervă — Tartalék alap		8.510.**)
Fond special de rezervă — Külön tartalék alap		1.500.**)
Fond de binefaceri — Jótékony alap		180.42
Depuneri spre fructificare — Betétek		89.628.71
Cambii reescontate — Viszleszámitolt váltók		42.391.—
Cont-curent — Folyószámla		1.430.—
Creditori — Hitelezők		124.36
Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék		36.31
Interese trans. — Átmeneti kamatok		664.40
Profit net — Tiszta nyeresemény		6153.60

190.618.80

*) Cu dot. din estan — A f. é. hozzájár. lesz. K 10.000.—

**) „ „ „ „ — „ „ „ „ „ „ 2.000.—

Debit — Tartozik.

Contul Profit și Perdere.

Nyereség- és Veszteség számla.

Credit — Követel.

	K	f
Interese — Kamatok:		
La depuneri — Betétek után	K 5.252.76	
La reescont — Viszleszámitolás után	„ 3.620.77	8.873.53
Salare — Fizetések	K 400.—	
Spese — Költségek	„ 569.43	
Porto — Postadíj	„ 195.79	1.165.22
Contrib. directă — Egyenes adó	K 663.10	
Contrib. 10% după interese de depuneri — 10%-os		
betéti kamatai	„ 526.23	
Competință de timbru — Illeték	„ 42.06	1.231.39
Amortizare — Leirás:		
Din mobilier — A felszerelésből	K 56.24	
Din casele instit. — A banképületből	„ 317.62	373.86
Profit net — Tiszta nyeresemény		6.153.60
		17.797.60

	K	f
Interese — Kamatok:		
Dela cambii — Váltók után	K 7.884.69	
Dela imprumuturi hip. și pe oblig. — Kötelez-		
vények és jelzálogos kölcsönök után	„ 5.546.79	13.431.48
Provizioni — Jutalék		4.146.81
Alte venite — Egyéb jövedelmek		219.31

17.797.60

Hosman, în 31 Decembrie 1913. — Holczmány, 1913. december hó 31-én.

Directiunea: — Az igazgatóság:

Dr. Ioan Fruma m. p. I. Pampu m. p., I. Vasile m. p., Ioan Petru m. p. N. Pinciu m. p.
dir. esec. — vezér ig. cassar. — pénztáros.

Nicolae Pampu m. p. N. Vasile m. p. Iosif Vasile m. p.

Revăzut și aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare — Megvizsgáltatott és a fő és segédkönyvekkel összehangzásban találtatott, Hosman, în 17 Februarie 1914. — Holczmány 1914. évi február hó 17-én

Comitetul de supraveghiere: — Felügyelőbizottság:

I. Morariu m. p., Nicolae Pinciu m. p., Ioan Olariu m. p., Ioan Comșia m. p., Ioan Caliman m. p.
preș. — elnök.

Raportul comitetului de supraveghiere:

Op. adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere a scontrat în decursul anului de mai multeori cassa societății și a revăzut cărțile de contabilitate aflându-le totdeauna în cea mai bună ordine.

De asemenea a examinat din poziție în poziție bilanțul pe anul 1913 de gestiune, precum și contul profit și pierderi, pe cari le-a aflat în ordine cu registrele institutului.

Referitor la împărțirea profitului curat suntem de acord cu propunerea direcțiunii.

Deci pe baza acestui raport propunem Op. adun. generale să binevoiască a lua spre știre aprobătoare bilanțul, a primi proiectul la împărțirea venitului și a da absolutor pe anul 1913 atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere.

Hosman, în 17 Februarie 1914.

I. Morariu m. p., Nicolae Pinciu m. p., Ioan Comșia m. p.
preș. Ioan Caliman m. p. Ioan Olariu m. p.

A felügyelő bizottság jelentése:

Tisztelt közgyűlés!

Alulírott felügyelő bizottság az év folyamán több alkalommal rovan-solta a részvénytársaság pénztárát és az üzleti könyveket átvizsgálta és mindig a legjobb rendben találta azokat.

Hasonlóan pontról pontra megvizsgálta a VI-ik üzleti év mérlegét, s a nyereség és veszteség számláját s azokat az üzleti könyvekkel egybe-hangzottnak találta.

A tiszta nyeresemény felosztására nézve az igazgatósággal ugyanazon véleménynyel vagyunk.

Ezen jelentés alapján tehát a tisztelt közgyűlésnek javasoljuk, az évi mérlegét jóváhagyólag tudomásul venni, a tiszta nyeresemény felosztására vonatkozó javaslatot elfogadni és az igazgatóságnak valamint a felügyelő bizottságnak az 1913. évre a felmentvényt megszavazni.

Holczmány, 1913. február hó 17-én

I. Morariu s. k. Pinciu Miklos s. k. Comșia Iános s. k.
Caliman Iános s. k. Olariu Iános s. k.

„BRĂDETUL“

instituit de credit și economii societate pe acții în Orlat.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „BRĂDETUL“, societate pe acții, se invită conform §-ului 19 din statutele societății la

a XX-a adunare generală ordinară,

care să va ține în Orlat, la **19 Martien. 1914, 12 ore a. m.**, în localitatea institutului.

1629

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1913 și propunerile acesteia.
2. Raportul comitetului de supraveghiere și propunerile acestuia.
3. Deciziune asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
5. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acționari, cari în sensul §§-lor 20 și 21 din statutele societății doresc a participa în persoană ori prin plenipotențiați, sunt poțit a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 19 Martie n. a. c. înainte de deschiderea adunării, Orlat, la 19 Februarie 1914.

Direcțiunea.

Bilanț pro 1913.

Active.		Pasive.	
		K	f
Cassa în numerar	17,034.98	Capital de acții 500 acții à 50 coroane	25,000.—
Escompt	52,756.—	Fond de rezervă	50,000.—
Imprumuturi pe obligațiuni:		Fond de rezervă special	18,882.72
a) obligațiuni cu ipotecă	97,323.—	Fond de binefacere	8,384.87
b) obligațiuni cu cavenți	194,456.—	Fond de penziune	5,708.71
Cont-curent	114,649.78	Depuneri spre fructificare	367,766.26
Efecte	4,200.—	Diversi creditori	995.09
Casa institutului	7,000.—	Dividendă neridicată	90.—
Mobilier	700.—	Interese transitoare	2,256.13
Anticipațiuni	243.06	Venit transpus din 1912	2,000.—
Diversi debitori	2,344.—	Profit curat	9,623.04
	490,706.82		11,623.04
			490,706.82

Contul Profit și Perderi pro 1913.

Eșite.		Intrate.	
		K	f
Interese la depuneri spre fructificare	19,657.—	Venit transpus din 1912	2,000.—
Spese administrative:		Diverse interese:	
a) spese de cancelarie	1,221.23	dela cambii	4,220.48
b) Porto și telefon	476.40	dela împrumuturi pe ipotecă	7,785.84
c) Contribuțiune directă	2,901.39	dela împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți	15,556.48
d) dare comitatensă	633.35	dela Cont-curent	5,822.04
e) Arunc comunal și cameră	1,671.30	Interese de întârziere	1,252.86
f) Darea după interesele depunerilor	1,965.70	Provizione	5,329.92
Salare	2,400.—	Competință	1,144.79
Marce de prezență	893.—	Chirie	330.—
Venit transpus din 1912	2,000.—		
Profit curat	9,623.04		
	43,442.41		43,442.41

Orlat, la 31 Decemvrie 1913.

Dr. George Prunaș m. p.,
prezident.

Ioan Manta m. p.,
vice-prezident.

Vaeriu Popoviciu m. p.,
membru în direcțiune.

Alexandru Dregan m. p.,
secretar.

Dionisiu Aaron m. p.,
cassar.

Ioan Iliu m. p.,
membru în direcțiune.

Ioan Hanzu m. p.,
membru în direcțiune.

Ludovic Pesamosea m. p.,
contabil.

Subsemnatul comitet de supraveghiere, am examinat bilanțul prezent precum și contul profitului și al perderilor și asămă-nându-l cu registrele principale și auxiliare l-am aflat corect și în deplină ordine.

Orlat, la 20 Februarie 1914.

Dr. Ioan Stroia m. p.,
prez. com. de suprav.

Ioan Rebege m. p.,
membru în com. de suprav.

Aurel Decei m. p.,
membru în com. de suprav.

Iosif Lissai m. p.,
revizor expert al „Solidarității“.

„Cassa de păstrare“ (reuniune) în Săliște.

Convocare.

P. T. membrii „Casei de păstrare“ (reuniune) în Săliște sunt invitați la

a XXX-a adunare generală ordinară,

conform § 15 din statutele reuniunii, pe Joi în 6/19 Martie a. c. la 2 ore p. m., în sala festivă a școlii gr.-or. române din Săliște, pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul conziliului de inspecțiune.
4. Staverirea bilanțului pro 1913, distribuirea profitului și votarea absolutului.
5. Sporirea capitalului social.
6. Modificarea § 3, 10, 16 și 21 din statute.
7. Alegerea a 3 membrii în conziliul de inspecție în senzul § 22 cu mandat de 3 ani.
8. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai conziliului de inspecție.
9. Autorizarea direcțiunii de a face eventualele schimbări reclamate de tribunal.

Domnii membrii cu vot decisiv, — adică aceia cari sunt trecuți cu cel puțin 3 luni înainte de adunare în registrul membrilor, — sunt, în senzul dispozițiilor § 10 din statute, rugați a-și depune părțile de fondare și documentele de plenipotență la casa institutului cel mult până în 17 Martie st. n., iar la institutele cari sunt mebre la »Solidaritatea« până în 16 Martie st. n. 1914.

Săliște, 22 Februarie 1914.

Direcțiunea.

ACTIVE			CONTUL BILANȚ		PASIVE	
	K	f			K	f
Cassa în numărar	82,945	67	Capital societar		250,000	—
Bon în Giro Conto la banca austro-ungară	1,358	23	Fondul de rezervă	100,000	—	—
Cambii	728,737	—	Fondul special de rezervă	93,862	25	—
Cambii cu acoperire hipotecară	249,004	—	Fondul de binefaceri	64,314	72	—
Imprumuturi hipotecare	899,648	02	Fondul unui spital public în Săliște	66,783	65	—
Conturi curente cu acoperire	899,446	—	Fondul de penziune	29,844	34	354,804
Credite personale	260,670	—	Depozite spre fructificare	2,739,923	73	—
Efecte publice și diverse acții	373,095	10	Depozite în cassette	17,796	65	2,757,720
Casele institutului	97,000	—	Reescont		55,127	—
Imprumut din fondul de binefaceri	64,314	72	Imprumut în Cont-curent		286,535	—
Depuneri înființând spital public în Săliște	66,783	65	Diversi creditorii		5,973	22
Depunerea fondului de penziune	29,844	34	Dividende neridicate		423	—
Mobilier	5,340	—	Interese anticipate pro 1914		27,916	04
Amortizare	640	—	Profit net		52,282	42
Diversi	11,698	46				
Interese tranzit. restante	21,536	83				
	3,790,782	02			3,790,782	02

DEBIT			CONTUL PROFIT ȘI PIERDERI		CREDIT	
	K	f			K	f
Interese:			Interese:			
pentru depozite spre fructificare	128,315	46	dela cambii	68,891	37	
„ fondul de penziune	1,446	84	» împrumut, hipotecare	59,654	87	
„ reescont	2,695	30	» credite de Cont-curent	65,084	95	
Spese:			» credite personale	16,811	41	
Salare și bani de cvartir	23,573	03	» efecte	18,736	29	229,178
Marce de prezență	1,760	—	Chirii		3,463	85
Imprimare, registre, porto, diverse	6,252	71	Provizioane, profit la monete și alte venite		5,050	67
Contribuțiune:						
directă	6,896	10				
10 % după interesele depozitelor	12,831	55				
Amortizare:						
din casele institutului	1,000	—				
» mobilier	640	—				
Profit net	52,282	42				
	237,693	41			237,693	41

La finea anului 1912 au fost 280 membrii, în anul 1913 n'a repășit niciunul, de nou a intrat un membru, la finea anului 1913 au fost 281 membrii cu 1250 părți de fondare.

Săliște, în 31 Decembrie 1913.

Direcțiunea:

Dr. N. Călefaru m. p., C. Herția m. p., Dr. N. Comșa m. p., Dr. Ioan Stroia m. p., Dr. Ioan Lupaș m. p., D. Roșca m. p.
 prezid. nt. dir. executiv.

D. Lăpădat m. p., Petru I. Comșa m. p., N. Hențiu m. p., Bucur Comșa m. p., I. Bârsan m. p., Ioan Răcuciu m. p.

Subsemnatul conziliu de inspecțiune am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte și în consonanță cu registrele institutului.

Săliște, în 22 Februarie 1914.

I. Vătășan m. p.,
 revizor expert al „Solidarității“.

I. Banciu m. p., Ioan Chirca m. p., C. Criștiu m. p., Iuliu Crișan m. p., Ilie Hociotă m. p.
 prezident.

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu.

Nr 5386.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „ALBINA“ sunt invitați prin aceasta în virtutea §-ului 20 din statutele societății la

XL-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu, **Sâmbătă în 21 Martie 1914 st. n., la orele 10 a. m.,** în sala festivă a Muz-ului „Asociațiunii“ cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Bilanțul anului de gestiune 1913 și raportul comitetului de supraveghere.
2. Distribuirea profitului net realizat conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.
5. Alegerea a 3 membri în consiliul de administrațiune.
6. Propunerea direcțiunii relativ la augmentarea statutelor fondului de pensii pentru funcționarii institutului.
7. Autorizarea direcțiunii pentru a face eventualele schimbări reclamate de tribunal.

1627

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, în persoană, sau prin plenipotenți, în conformitate cu §§-ii 23, 24 și 25 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Mercuri în 18 Martie a. c. st. n. la 6 ore p. m. la casa centralei noastre în Sibiu, a filialelor din Brașov, Bozovici, Elisabetopol, Lugoj, Marosvásárhely și Medias, sau a agenturilor din D. Sânmărtin, Oșova, Sânnicolaul mare și Șeica-mare

Depunerea acțiunilor, respective a plenipotențelor spre scopul indicat se poate face și la institutele: „Ardelenia“ în Orăștie; „Agricola“ în Sebeșul-săsesc; „Auraria“ în Abrud; „Bihoreana“ în Oradea-mare; „Bocșana“ în Bocșa montană; „Doina“ în Câmpeni; „Furnca“ în Făgăraș; „Lipovana“ în Lipova; „Mureșana“ în Reghinul-săsesc; „Oraviciana“ în Oravița; „Patria“ în Blaj; „Sebeșana“ în Sebeșul-săsesc; „Silvania“ în Șimleu; „Târnavăna“ în Sighișoara; „Timișana“ în Timișoara; „Victoria“ în Arad și „Cassa de păstrare în Mercurea și în Săliște, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă în 14 Martie a. c. st. n.

Sibiu, 17 Februarie 1914.

Direcțiunea.

ACTIVE		Contul Bilanțului.		PASIVE	
	K	f		K	f
Cassa în număr	247,047	75	Capital societar	6.000,000	—
Monete	14,479	35	Fond general de rezervă	1,000,000	—
Cambii de bancă	19,072,201	64	„ de garanție al scrisurilor fonciare	560,000	—
Credite camb. cu a op. hip.	9,354,534	86	Fond special de rezervă	3,160	32
Impr. hip. în scrisuri fonciare	12,703,560	05	Fond de pensii	860,658	—
Impr. hipotecare în număr	420,555	65	Depozite spre fructificare	22,773,692	50
Credite de cont-curent	7,616,877	98	Fondul „Parteniu Cosma“	47,613	—
Credite personale	1,304,084	19	Scrisuri fonciare cu 5% în fiorini în circulație	466,000	—
Avansuri pe efecte publice	37,119	50	Scrisuri fonciare cu 5% în coroane în circulație	8,228,000	—
Casa institutului, realități dela Brașov și div. realități de vânzare	932,365	73	Scrisuri fonciare cu 4 1/2% coroane în circulație	2,312,000	—
Efecte publice	3,498,091	—	Scrisuri fonciare egite la sorți în circulație	281,500	—
Acțiuni dela diverse bănci	314,000	—	Cambii de bancă r. escomptate	8,025,214	96
Efectele fond. de garanție al scris. fonciare	562,029	—	Diverse conturi creditoare	4,786,935	95
Efectele fond. de pensii al funcț. institut.	314,270	—	Dividendă neridicată	2,260	—
Interese transitoare de efecte	49,516	33	Interese anticipate pro 1914	330,902	90
Mobilier amortizat	—	—	Interese transitoare de scrisuri fonciare	159,186	25
Debitori	6,626	07	Profit net	703,627	62
Interese transitoare restante	53,392	40			
	56,540,751	50		56,540,751	50

DEBIT.		Contul Profit și Pierdere.		CREDIT.	
	K	f		K	f
Interese:			Interese:		
pentru depoz. spre fructificare	1,152,337	30	dela cambii de bancă	1,089,960	81
„ scrisuri fonciare	540,578	98	„ cred. camb. cu acop. hip.	601,951	74
„ impr. luate pe efecte	161,287	12	„ impr. muturi hipotecare	724,132	95
Spese:			„ credite de cont-curent	331,169	79
Salare	285,960	63	„ efecte publice	190,989	18
Bani de cuartir	55,665	—	„ credite personale	121,706	52
Imprim., registre, porto, diver.	45,897	74	„ avans pe efecte	2,638	73
Marce de prezență	7,236	—	„ capital societar	24,064	18
Contribuțiune:			Proviziuni	30,952	88
directă	72,166	11	Chirii	19,196	78
10% dela interese de depozit	115,233	73	Profit la monete	3,226	67
Profit net	703,627	62			
	3,139,990	23		3,139,990	23

Sibiu, la 31 Decembrie 1913.

Cosma m. p., director executiv.

Iosif Lissai m. p., contabil-șef.

DIRECȚIUNEA:

A. Lebu m. p. St. Stroia m. p. Bârseanu m. p. Dr. E. Roșca m. p. G. Dima m. p.
 Dr. I. Mihu m. p. Traița m. p. Dr. Comșa m. p. Dr. I. Beu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

M Voileanu m. p. Dr. V. Bologa m. p. E. Verzariu m. p. Ioan Henteș m. p. Victor Fincu m. p.